AZ KIRALYOKROL IRATTATOT ELSÖ KÖNYW.

Az királyokról írott első könyb az Iudah országának öt királyának históriáit foglallya bé, Sálomonnac, Roboamnac, Abianac, Asanac, Iosaphatnac. Vistontag Izrael országának nyóltz királyának históriáit. Ieroboamnac, Nadabnac, Basanac, Elánac, Zimrinec, Timrinec, Homrinac és Achabnac, és bé foglal száz tizen nyóltz esztendöt, mellynec négyuen esztendeie Sálomoné, az hetuen nyóltza az többié.

ELSÖ RESz.

Dáuid király mivel hogy immár megvénhült vala, Adonias az Iaabnac, és az Abiathar papnac tanaczo. alcal Dáuid hirenélkül királlya téreti magát. De más felöl az Nathan prophétának tanáczából Dáuid Salomone választya királlyá, kit az Sadoc pap királlyá ken, kit az kösségis királynac kialt. Ieruſalémben az Attya ſçkibe ültetic Sálomont, melly dolgot mikor meg hallotte vóna Adonias, megrösten, és félteben az oltárhoz folyamodic, és kegyelmet talál Sálomonnál. 1. 2. 3. 4.

1.

AZ David király pedig meg vénhült vala, és ötet bę takariac vala leplecckel, de meg nem melegülhet vala.

2 Es mondánac néki az ö siólgai: Kereſſenec az én Wramnac az királynac egy ſiüz leiánt, ki légyen az király környül, és ötet táplállya, és hallyon te mellette, hogy melegedgyéc meg az én Wram az király.

3 Kereſénec annac okaért egy ſiép leiánt Izraelnec minden határiban, és találác az Sunem városából való Abiſagot, kit hozánac az királyhoz. Abiſag.

4 Az leány pedig igen ſiép vala, és az királt táplállya vala és ſiolgál vala néki, az király pedig nem eſmére ezt. 4: Az 4t. Nem közösült vele.

5 Az Adoniás pedig az Haggithnac fia fel fuualkodéc, ezt monduán: En wralkodom (Dáuid hólta után,) és ſierze magánac ſiekereket, louakat, és ötuen elötte iáró férfiakat.

6 Es

6 Es nem ſiomoritá meg ötet az ő Attya az ő ęleténec ideiében, ezt monduán; Miért czelekedtél így? Ezis pedig igen ſiép ſiemély vala, és azt Haggith ſiülte vala Dáuidnac Abſolon után.

7 Es ſióla Ioabbal az Seruiahnac fiával, és Abiathar pappal, kic az Adonias pártyát tartyác vala.

8 Az Sadoc Pap pedig, és Benaiahu az Ioiadanac fia, és Nathan Prophéta, és Semei, és Rei, és az erős férfiac kic Dáuiddal valának, nem állottac vala az Adonias mellé.

b: Adonias az Ioabnac és Abiathar papnac tanaczokból lakodalmot ſzerez es kiválnac kiáltattya magat.

9 b Áldozéc pedig Adonias iuhockal és ökröckel és egyęb kövér barmockal az Zoheleth kő ſiikla mellet, melly az Rogel forrás mellet vala, és vendeggé hiuá mind az ő attyafiait, az király fiait és mind az Iudahbéli férfiakat, az király ſiólgait.

10 De Nathan Prophétát, és Benaiahut, és amaz erős vitęzeket és Sálomont az ő attyafiát nem hiuá el.

c: Nathan Prophéta tanáczot ád Bethſabenac.

11 c Szóla annac okaért Nathan az Bethſabenac az Sálomon Annyának illyen képpen: Nem hallottádé hogy Adonias à Haggithnac fia wralkodic, és az mi Wrunc Dáuid nem tudgya?

12 Moſtan azért iöuel és tanáczot adoc te néked, melly mind te néked mind az te fiadnac Sálomonnac elömentére léſien.

13 Menyel bę az Dáuid királhoz, és mond ezt ő néki: Edes Wram király, nem de nem meg eskűttélé te à te ſiolgáló leányodnac illyen képpen: Sálomon az te fiad wralkodic én vtánnam, és ő űl az én királi ſiękembe. Miért wralkodic tehát az Adonias?

14 Es imé mikor męg az királlyal ſiólanál te, bę mégyec te vtánnad, és véghöz viſiem az te beſiédidet.

15 Bę méne annac okaért Bethſabe az királhoz az kamorába, az király pedig miuel hogy igen meg vénhűtt vala, az Sunem városból való Abiſag ſiolgál vala az királynac.

16 Meg hayla azért Bethſabe, és tęrdet hayta az királynac. Es monda az király: Mit kéuánſi?

17 Felele az Bethſabe: Edes Wram te meg eskűttél az te Wradra Iſtenedre az te ſiolgáló leányodnac, Sálomon à te fiad wralkodic én vtánnam, és ő űl az én királi ſiękembe.

18 Es imé moſtan Adonias wralkodic, te pedig moſt azt nem tudod édes Wram király.

19 Mert áldozott ökröckel, és nagy ſoc kövér barmockal bőſégeſen, és vendeggé hîtta mind az király fiait és Abiathar papot, és Ioabot à ſeregnec hadnagyát, Sálomont pedig az te ſiolgádat el nem hîtta.

20 Te pedig édes Wvam király tudod, hogy az egéſi Izrael népénec ſiemei te reád néznec, hogy meg ielenczed nékiec, kitſoda fog űlni az én Wramnac à királnac ſiękiben ő vtánna.

21 Ha külömben czelekeſiel, mikoron az én wram à király el aluſiic, az

siic az ő attyáiual, én és az én fiam Sálomon bűnőſöc léſſűnc.d

22 Imé pedig mikor még az királlyal ſiólna, Nathan Propheta érkezéc.

23 Es meg mondác az királynac, ezt monduán: Itt vagyon az Nathan Propheta, és bé ménuén az király eleibe, meg hayla az király előtt, artzal az földre le búrúluán.

24 Es monda Nathan: Edes Wram király, Te mondottadé ezt Adonias wralkodic én vtánnam és ő űl az én király ſiékembe.

25 Mert alá ment ma, és áldozott ökröckel és köuér barmockal bőſégeſen, és vendeggé hitta mind az király fiait, és az ſeregnec fő népeit és Abiathar papot, és imé ők éſinec és iſinac ő előtte, és immár azt kiáltottác: éllyen az Adonias király.

26 Engemet pedig te ſiolgádat és Sadoc papot, és Benaiahut az Iehoiadáſnac fiát és Sálomont az te ſiolgádat el nem hitta.

27 Auagy az én Wram az király miuelte vólnaé ezt, hogy nem mondotta vólna meg az te ſiolgádnac, kiczoda fogna űlni az én Wramnac az királynac ſiékiben az ő hólta után?

28 Es feleluén Dáuid király, monda: Hijátoc hozzám az Bethſábet. Ki bé ménuén az király eleibe, meg állá az király előtt.

29 Es meg eskűuéc az király, monduán: Eel az WR, ki meg ſiabadította az én lelkemet minden nyomoruſágból.

30 Hogy az miképpen meg eſküttem te néked az Izraelnec Wrára Iſtenére, ezt monduán hogy az te fiad Sálomon wralkodnéc én vtánnam: Azonképpen ő űl az én királi ſiékembe én helyettem, mellyet ma véghöz viſiec.

31 Es meg hayla Bethſabe artzal a földre le búrúluán, és meg haioluán à király előtt, monda: Eellyen az én wram à Dáuid király mind öröcké.

32 Monda pedig Dáuid király: Hijátoc hozzám az Sadoc papot és Nathan Prophetát, és Benaiaſt Iehoiadáſnac fiát, kic az király eleibe bé ménénec.

33 Es monda nékiec az király: Vegyétec mellétec az ti Wratoknac ſiolgáit, és ültetſétec Sálomont az én fiamat az én öſuéremre és vigyéttec alá őtet Gihonba.e

34 Es kennye őtet ott Sadoc pap és Nathan Prophéta Izraelnec királyáuá: Annac vtánna kürtöllyetec és kiálczátoc: Eellyen az Sálomon király.

35 Es iőjetec fel onnét ő vele és el iőuén üllyön az én királi ſiékembe, és ő wralkodgyéc én helyembe. Mert immár meg hadtam ő néki hogy ő légyen feiedelme mind Izraelnec ſ. mind Iudahnac.

36 Felele pedig Benaias Iehoiadáſnac fia à királynac, és monda: Amen. Vayha vgyan így ſiólna az én Wramnac az királynac WRa Iſteneis.f

37 Az miképpen vele vólt az

d: Az az, mind bűnőſöc meg ſlettesſünc. Vagy, Az mi remínſéginkben meg eſalatkozunc, Vagy. Azt fogiác mondáni hogy nem érdemlettüc az feiedelemſéget miuel hogy az WRam éltében mentem hozzád.

e: Vagy az Gihon mellé, mert az Gihon, patác vala, mellyen Ieruſálemnec és az Dáuid városának fölét moſsa vala.

f: Az az, Vaiha vgyan ez volna akaráſtyok az Iſtenneckis.

WR az én wrammal az királlyal, azonképpen vęle légyen Sálomonnalis, és magaztallya fellyeb az ő királi ſiękit, az én Wramnac az Dáuid királynac királi ſiękinél.

38 Alá méne azért Sadoc pap és Nathan Prophéta, és Benaias Iehoiadáſnac fia, Cerethęuſokis és az Pelethęuſoc és fel ültetéc Sálomont az Dáuid királynac öſſuerére, és alá viuéc ötet az Gihon mellé.

g: Sálomont királyá válaſztyác és kenic Sadoc pap és Nathan.

39 g Vön annac felötte az Sadoc Pap egy ſáru olayt az WRnac ſátorából, és meg kené Sálomont az után kürtölénec, és az egéſi nép ezt kiálta: Eellyen az Sálomon király.

40 Es fel iöue az egéſi nép után na, és az nép ſipol vala és örül vala felötte igen, annîra hogy az föld is meg repedne az ő ſiauoc miatt.

41 Meg haluán pedig Adonias, és mind az vęle való hiuatalos vendégec minec vtánna, az lakodalmot el végeztec vólna, az Ioabis meg haluán az kürtöléſnec ſiauát monda: Vallyon miért vagyon ez meg háborodot városnac ſzaua?

42 Mikoron pedig męg ő ſiólana, Imé az Ionathan az Abiathar pap fia oda méne, kinec monda Adonias, Iöy bę mert erös férfiu vagy, és örömet mondaſi.

43 Feleluén pedig Ionathan, monda Adoniaſnac: Bizonyára az mi Wrunc az Dáuid király, Sálomont tötte királlyá.

44 Es el küldötte ő vęle Sadoc papot az király, és Nathan Prophétát, és Benaiaſt az Ioiadáſnac fiát az Cerethęuſokatis és az Pelethęuſokat, és ötet az király öſſuerére ültettéc.

45 Annac felötte királyá kentéc ötet, Sadoc pap és Nathan Prophéta az Gihonnál, és fel iöttec onnét örüluén és meg zendült az város, ez az zendülés az mellyet hallottatoc.

46 Es immár bęis ült Sálomon az orſiágnac királi ſiękibe.

47 Söt męg az király ſiólgáis bę ménénec hogy meg áldgyác az mi Wrunkat Dáuid királt, monduán: Tegye az Iſten az Sálomonnac neuét hîresbé az te neuednél, és magaztallya fellyeb az ő ſiękit az te ſiękednél, és meg haila az király az ágyon. h

h: Meg haiol az ágyon, mint az Jácob Gen: 47. hogy Iſtentől az ő ſiának minden iót kérne.

48 Es ècképpennis ſiólá az király: Aldot az Izraelnec WRa Iſtene, ki adott ez mai napon ollyat, ki ſiemeimnec láttára helyet tem ülne az én királi ſiękembe.

49 Azoc pedig meg röttenénec, és fel kelénec mindnyáián az vendégec kic Adoniaſsal valánac, és kiki mind dolgára méne.

50 Touábba Adonias Sálomontól való féltében, fel kele és el ménuén meg foga az óltárnac ſiaruát.

51 i Meg mondác pedig Sálomonnac illyen ſióckal: Ime az Adonias Sálomontúl való féltében meg fogta az óltárnac ſzaruait, ezt monduán: Eskedgyéc meg ma énnékem Sálomon király,

i. Adonias meg röttin Sálomontúl és meg futa módia, de meg hęgyelmezi az Sálomon.

rály, hogy meg nem öli az ő siolgáját fegyuerrel.

52 És monda Sálomon: Ha iámbor lésien, egy hay siál feiéről le nem esic az földre, ha pedig gonoság találtatic ő benne, meg kel halni.

53 El küldé azért Sálomon király, és el hozác ötet az óltártól, és el iöuén meg hayla Sálomon király előtt, és monda Sálomon kiraly: Meny el az te házadba.

II. Rész.

Dáuid az ő halalának órái án inti az Sálomont Istení félelemre és az igasságnac követésére. Nemzet szerint pedig inti az Barzillaiual való iö tétemenyre, és hogy Ioabot és Semeit az ő érdemec szerint meg büntesse. Bosztán áll azért Salomon nem czac azokon hanem az Adoniasonnis és az Abiathar papon.

1 EL közelgete pedig Dáuidnac az ő ideie hogy meghalna, és paranczola Sálomonnac az ő fiának, ezt monduán.

2 En el mégyec ez egési földnec útán, [a] örösödgyél meg és légy férfiu.

3 És örizd meg az WRnac őrizetit, hogy az ő útain iáry, és meg örizzed az ő rendeléſit, az ő paranczolatit és az ő itéletit, és az ő bizoníság tételit, az mint meg vagyon iruán az Moſesnec törvényében: Hogy elömented légyen mindenekben az mellyeket czelekedendeſi, és az mellyekhöz kezdeſi.

4 Hogy meg tellyeſicze az Wr az ő beſédét az mellyet ſiólot én nékem, monduán: Ha megörizendic az te fiaid az ő útokat, iáruán én előttem tökélleteſséggel tellyes ő ſiiuec ſierint és tellyes lelkec ſzerint, ezt monduán, (mondoc) ſoha el nem fogy az fér fiu te néked az Izraelnec királi ſiz. kiből.

5 Aztís iól tudod mit czelekedett én raytam Ioab az Seruiánac fia, az az, mit czelekedett az Izrael népének két fő hadnagyáual, Abnerrel az Nernec fiáual, és Amaſaual Iethernec fiaiual kiket meg ölé, hadakozáshoz illendő vért ontuán békeſégnec ideién, és mimódon helyheztette az hahakozáshoz illendő vért az ő derekán való öuében, és az ő lábában való ſarúban. [b]

6 Czelekedgyél azért az te böl czeſéged ſierint, és ne engedgyed hogy meg öſiüluén békeſéggel mennyen az koporſóba.

7 Az Gileadbéli Barzillainac fiaiual pedig czelekedgyél irgalmaſságot, és legyenec az te aſitalodnál való vendégec között, mert haſonlatos képpen czelekedtec én velem, mikor Abſolon előtt az te attyádfia előtt futnéc.

8 Imé annac felötte te veled vagyon az Semei, Geranac az Bahurimbéli Iemininec fiának fia, ki igen meg ſiidalmazá engemet az napon mellyen Mahanaimba mégyec vala. Mind az által ő miuel hogy elömbe iöue az Iordán vizéhöz, meg esküttem néki az Wrra, ezt monduán. Nem öllec meg teged fegyuerrel.

9 De te büntetéſnélkül ötet ne hadgyad, és miuel hogy eſies férfiu vagy

2. Sám: 3. & 20.

b: Az az, iól tudod hogy ártatlán vért ontó fegyuert hordozott és az ő lábait ártatlan vérbe kötuerte.

a: Az az, meg háloc: Az egéſi föld nec útának mondgya az halalt, miuel hogy mindenec meg kel halni. Deut: 17.

2. Sám: 16.

fiu vagy, tudod mit kellyen czelekedned, hogy tudni illic az ő vénſégét vérrel boczáſſad az koporſóba.

10 Az után meg hala Dáuid az ő atyaiual, és el temettetéc Dáuidnac városában.

11 Az idő pedig mellyben wralkodéc Dáuid Izraelben, Negyuen eſtendőt téſien. Hebronban wralkodéc hęt eſtendeig, Ieruſalemben pedig wralkodéc harmintz három eſtendeig.

12 Sálomon azért ůlé Dáuidnac az ő atyánac királi ſiękibe, és meg őrőſsődéc az ő királi birodalma felőtte igen.

13 Méne pedig Adonias Haggithnac fia Bethſabehőz az Sálomonnac annyához, Es az monda: Békeſségeſe az te bę iöueteled? Ki felele: békeſséges.

14 Annac felőtte monda: Beſiédem vagyon te veled. Monda az: ſióly.

15 Ackor monda Adonias: Te tudod hogy enſm vala az orſiág és az egéſi Izrael én reám néz vala hogy én wralkodgyam. De el véretéc az orſiág én tűlem, és lőn az én atyamfiaé, mert az Wrtól adattatéc ő néki.

16 Moſtan pedig egy kéreſt kérec tűled, ne hadgyad hijába kéreſemet. Monda az ő néki: mond meg (mit akarſz).

17 Es ő monda: Stóly kérlec Sálomon királynac, (mert az te kéreſedet meg nem veti, hogy adgya ennékem az Sunem városából való Abiſagot feleſégűl.

18 Felele Bethſabe: Iól vagyon, én ſioloc te melletted à királnac.

19 Méne azért Bethſabe Sálomon királyhoz hogy ſiólana néki Adonias felől, és fel kele az király ő eleibe. Ki mikor meg haylot vólna ő előtte, le ůlé az ő ſiękiben, es ſięket tétete az ő Annya alá, ki ůle ő néki iob kezefelől.

20 Es monda (Bethſabe:) Egy kis kéręſt kérec én te tőled ne hadgyad hijába kéreſemet. Es monda néki az király: Kéri édes anyám, mert nem hagyom hijába kéreſedet.

21 Monda: Adaſséc az Sunem városból való Abiſag Adoniaſnac az te atyádfiának feleſégűl.

22 Ackor felele Sálomon király és monda az ő annyának: De miért kéred az Sunem városbéli Abiſágot Adoniaſnac? Kérd ő néki inkáb az orſiágotis. Mert ő énnékem bátyám, és ő vęle eggyet ęrt Abiathár pap, és Ioab az Seruianac fia.

23 Es meg eskűuéc Sálomon király az WRra, monduán: Ezt czelekedgye én velem az Iſten, és ennélis nagyobbat, hogy az ő életének ellene ſiólotta Adonias ezt ez beſiédet.

24 Moſtan annac okaért ęl az WR ki meg erősſitet engemet, és ůltetet az én atyámnac Dáuidnac királi ſiękibe engemet, és ki házat ſierzetténnékem az miképpen meg mondotta vólt, hogy ma meg ölettetic az Adonias.

25 El küldé azért Sálomon király

Adoniast meg ölettetic:

rály Benaiaſt az Iehoiadáſnac fiát, ki le vágá ötet és meghala.

26 Abiathar papnakis monda az kiraly: meny el Anathothba az te joſiágodba, mert halálnac fia vagy: De ma tégedet meg nem ölletlec miuel hogy hordoztad az WR Iſtennec ládáiát az Dáuid előtt, az én Atyám előtt, añac felötte miuel hogy az én atyámnac minden nyomorúſágiban réſies vóltál.

Abiathar megfoztatic az papſágtul. 1. Sám: 2. ver: 31.

25 Es ki üzé Sálomon Abiathar papot, hogy ne lenne az Wrnac papia, hogy bé tellyeſitené az Wrnac beſiédét, az mellyet ſiólot vala Ellinec háza felöl Silohban.

28 El iuta pedig ez az hír Ioabhoz, (melly Ioab Adoniashoz haylot vala, noha az előtt nem haylot vala Abſolonhoz) és el futa Ioab az WRnac ſátorába, és megfogá az óltárnac ſiaruát.

29 Meg mondác pedig Sálomon királynac, hogy Ioab az Wrnac ſátorához futot vólna, ezt monduán: Imé (az Ioab) az óltár mellet vagyon. Es el küldé Sálomon az Benaiaſt Iehoiadáſnac fiát, mondúán: meny el, vágd le ötet.

30 El méne az Benaias az WRnac ſátorához, és monda néki: Ezt mondgya az király, Iöy ki. kinec felele Ioab: Semmiképpen nem mégyec, hanem inkáb itt haloc meg, és meg monda ezt Benaiahu az királynác, monduán: Igy ſiólot Ioab és igy felelt nékem.

31 Es monda néki az király: czelekedgyel úgy à mint ſiólot, vágd le ötet és temésd el, és vedd el az ártatlan ki ontott vért, mellyet ki ontott Ioab, én rólam és az én atyámnac házáról.

32 Es az Wr feiére fordíttya az ártatlan vért, miuel hogy két férfiakra nálanál igazbakra és iób-bakra támadá, és meg ölé öket fegyuerrel, és az én atyám Dáuid nem tudgya vala, Abnert tudni illic az Nernec fiát, az Izrael ſeregénec hadnagyát, és az Amaſat Iethernec fiát, az Iudah vitézinec hadnagyát. 2. Sám: 3. 20.

33 Ezeknec pedig vérec Ioabnac feiére tér és az ö maguánac feiére mind öröcké. Dáuidnac pedig és az ö maguánac, és az ö házánac, és az ö királi ſiékinec békeſége légyen az Wrtól mind öröcké.

34 Fel méne azért Benaiahu Iehoiadáſnac fia, és reá támaduán meg ölé ötet, és el temettetéc az ö házában az puztában. Ioab meg öletetic.

37 Rendelé pedig az király à Benaiaſt Iehoiadáſnac fiát ö helyette az ſereg előtt hadnadgyá, és Sadoc papot rendelé az király Abiathar helyett.

36 Annacvtánna el küldé az király, és hozzáia hiuatá az Semeit, és monda nékie: Epícz házat magadnac Ieruſálemben, és lakial ott és oñét ne meny ki ſe ide ſe toua.

37 Mert valamelly nap ki menendeſi, es által menendeſi à Cedron patakián, bizonnyal tudgyad hogy meg kel halnod, az te véred léſien az tenen feieden.

38 Es monda Semei à királynac: Tettzic nékem ez beſiéd az mi-

képen siólot az en wram király, àcképpen czelekedic à te siolgád, és socideíglákecSemeiIerusálembẽ.

39 Lőn pedig három eztendő muluán, el siökénec két-siolgai Semeinec Achishoz machanac fiához à Gathbéli királyhoz, és megmondác Semeinec, monduán: Iné à te siólgaid Gathban vadnac.

40 Es fel keluén Semei megnyergelé siamárát, és el méne Gathba Achishoz hogy megkeresné az ő siólgait, el méne mondom Semei és meghoza az ő siólgait Gathból

41 Meg mondác pedig Sálomonnac, hogy el ment vólna Semei Ierusálemből Gathba, és haza iött vólna.

42 Ackor el küldé az király, és hozzá hiuatá Semeit, és monda nékie: Nem de esküuélsel kénsiérítetteleké tégedet az WRra, és bizonyságot töttem te néked, ezt monduán: Valamelly nap ki menendesi és vala houá menendesi, bizonnyal tudgyad hogy meghalsi, és azt mondad én nekem, tettzic ez besiéd, megértettem.

43 Miért nem őrizéd meg annac okaért az WR előtt való esküuést, és az paranczolatot az mellyet néked paranczoltam?

44 Monda annac felötte az király Semeinec: Te tudod mind azt az gonoságot az kiről az te siiued bizońság, mellyet az én atyámmal àDáuiddal czelekedtél. AzWR pedig mind azt az gonoságot az te feiedre fordította.

45 Az Sálomon király pedig áldot légyen, és az Dáuidnac királi siéki légyen állandó az WR előtt mind örökké.

46 Paranczola annac okaért à király Benaiasnac az Iehoiadas fiának: Ki el méne és le vága à Semeit, és meg hala: Es az ország megerősödéc à Sálomoñac kezében.

Semei megőlettetic.

III. Rész.

Sálomon feleségül véši az Pharao leányát, Gibeonban áldozic sok áldozatal az Istennec, és mikor az Isten szabadságot adot vólna néki hogy kérne az mit akarna ő tőle kérni: Kér az Istentől bölcseséget. Az Isten pedig ád ő néki nem czac bölcseséget, hanem gazdagságoris. Meg mutattya az ő bölcseségét Sálomon az ő fiokon vértengő két asszoni által való tőruény tétel által.

1 SOgorságot veté pedig Sálomon Pharaóual az Ægyptumbéli királlyal, el vöué az Pharaónnac leányát, és hozá azt Dáuidnac városába, míglen el végezné az ő házának és az WR házának eppítését, Es Ierusálemnec kő falát körös környűl.

2 De az kősség áldozic vala az magas helyeken, mert nem eppítettet vala ház az WRnac neuének mind az ideíglen.

3 Sziereté pedig Sálomon az WRat, iáruán Dáuidnac az ő attyának paranczolatiban: Czac hogy az magas helyeken áldozic vala, és ott sierez vala ió illatot.

4 Mikor annac okaért Gibeonba ment vólna az király hogy ott áldoznéc, miuel hogy ott vala az magaságon eppítetet fő óltár: Es az Sálomon azon az óltáron áldozot vólna egésilen égő áldozatúl ezer barmot.

5 Meg ielenéc ott Gibeonban az WR Sálomonnac éjel álmában, és mon-

és monda az Isten: kéry az mit akarsi hogy adgyac te néked.

6 Es monda Sálomon: Te az te siólgáddal az én atyámmal Dáuiddal nagy irgalmasságot czelekedtel, az miképpen ötis iárt te elötted hiuen, igazán, és te hozzád egyenes siiwel, és meg tartottad ö néki ezt az nagy irgalmasságot, hogy ö néki fiat adtál, ki az ö királi siçkiben ül, az mint ez mai napon meg tettzic.

7 Es mostan ô én WRam és Istenem, te töttél engemet te siolgádat Királlyá, Dáuidnac az én atyámnac helyette. En pedig kiczin gyermec vagyoc, és nem tudom az népet igazgatni.

8 Es az te siolgád az te néped között gond viselö, az melly népet magadnac válaztottál, melly nagy siámú nép, melly meg nem siámláltathatic, meg sem irattathatic az sokaság miatt.

9 Adgy azért az te siolgádnac értelmes siiuet, hogy tudgya meg itélni az te népedet, és hogy tudgyon válaztást tenni az ió és gonosi között, mert kiczoda itélheti meg ezt az te népedet?

10 Es tettzéc ez beséd az WR elött, hogy Sálomon illyen dolgot kéuánt vólna.

11 Monda azért az Isten ö néki: miuel hogy ezt kéuántad én tölem, és nem kéuántál magadnac hósiisiú életet, sem gazdágságot, sem pedig az te ellensségidnec lelkeket, hanem kéuántál értelmet az itélet tételre.

12 Imé te veled az te beséded sierint czelekedtem: Imé te néked adtam bölcz és értelmes siiuet, úgy annira hogy te hozzád hasonló nem vólt te elötted, és vtánnad sém támad hasonló.

13 Söt még aztis az mit nem kéuántál meg adtam te néked, tudni illic gazdagságot és diczöséget, úgy annira hogy nem vólt te hozzád hasonlatos senki az királyoc között minden te idödben.

14 Es ha az én vtaimon iárándasi, meg örizuén az én végezesimet és az én paranczolatimat, az miképpen iárott az te attyád az Dáuid, meg hosszabbitom az te életednec ideiét.

15 Es mikor fel serkent vólna Sálomon, meg emlekezéc az álomról: Es méne Ierusálembe, és álla az WRnac siöuetségénec ládáia eleibe, és áldozéc égö áldozatokat, és hálá adó áldozatokat. Szerzé annac felötte lakodalmot minden siólgainac.

16 Ackor iöuénec à királyhoz két tisztátalan asszoni állatoc, és meg állánac ö elötte.

a: Nemellyek kufar asszoni allatoknac mondgyác, miuel hogy az Sidó szomind kufár mind tisztátalan asszoni állatot tartgyac.

17 Es monda az eggyic asszoni állat: Kérlec Wram halgas meg engemet: En és imez asszoni állat egy házban laktunc, és szültem ö nála abban az házban.

18 Lön pedig harmad nappal az én szülésemnec vtáña, szülé ez asszoni állatis, es eggyütvalánc, nem vala idegen senki az házban, hanem czacketten valánc.

19 Meg hala pedig ez asszóni állatnac fia etzaka, mert meg nyomta vala.

20 Es fel kele éyfélkor, és el viué az én fiamat én mellőlem (az te ſiólgaló leányod pedig alúſſic vala) és fekteté azt melléie, és az ő meg hólt fiát énnékem mellém fekteté.

21 Mikor pedig reggel fel kőltem vólna hogy meg ſioptatnám az én fiamat, imé tehát meg hólt, és iól meg négezetuén reggel látám hogy nem az én fiam vólna kit én ſiültem vala.

22 Annac vtánna monda à máſic áſſiſioni állat: Semmiképpen nem hanem az én fiam él, és te fiad az à ki meg hólt. Amaz pedig monda: Nem, hanem te fiad az az ki meg hólt, és én fiam az az ki él, és ezképpen vetekednec vala az király előtt.

23 Monda annac okaért à király Ez azt mondgya: Ez az én fiam à ki él, és te fiad az à ki meg hólt: Es amaz azt mondgya, ſemmiképpen nem, hanem te fiad az az ki meg hólt, és én fiam az az ki él.

24 Monda añac felőtte à király: Hozzátoc fegyuert én nékem, és hozánac fegyuert à király eleibe.

25 Ackor monda az király: Vágiátoc két réſire amaz eleuen gyermeket, és adgyátoc éggyic réſit éggyiknec, az máſikat pedig az máſiknac.

26 Monda pedig (az aſſiſioni allat) à kijé vala az eleuen gyermec, az királnac, miuel hogy az ő gyermeket ſiánna, kérlec édes wram. Adgyátoc néki az eleuen gyermeket és ne őllyétec meg őtet. Az máſic pedig azt mondgya vala, ſenim ſe tiéd ne légyen, vágiátoc ketté.

27 Ackor felele az király, és monda: Adgyátoc amaznac az eleuen gyermeket, és meg ne őllyétec, mert az az ő annya.

28 Es mikor hallotta vólna az egéſi Izrael ezt az itéletet, az mellyet tőtt vala az király, féléc az királynac ortzáiát, mert látác hogy bőlczeſég vagyon az ő ſiuében az itélet tételre.

1111. Réſz.

Elő ſámláltatnac az Sálomon királynac az ő orſágában váló tiztartoi, kic az királt és az ő vduara népét táplaltác eleſeggel. Betélli az vtan ez caput, az király aztalának gazdagſágát, louainac, louaginac ſámát, bőlcſeſégét, az ő orſágának békeſéges lakaſát, és az királnac nagy hirét minden népec közőt, annira hogy ſokan el iőnénec az ő bőlcſeſégének halgarára.

1 ES ezképpen lőn Sálomon király, az egéſi Izraelen király.

2 Ezec valánac pedig az ő fő emberi. Azarias Sadoc papnac fia.

3 Elihoreph és Ahijas, Siſanac az Iró deáknac fiai, Ioſaphat Ahiludnac fia, tanáczoſſa vala.

4 Benaias pedig Iehoiadáſnac fia az ſeregnec hadnagya vala, Sadoc pedig és Abiathar papoc valánac.

5 Es Azarias Nathannac fia az tizt tartóknac előttöc iáró vala, és Zabud az Nathannac fia, fő tanáczos, és az királynac baráttya vala.

a Sálomonnac mind az egéſs orſágban tizen két tizt tártoi vadnac, kic az királt táplálnyac eleſeggel minden vduara népével egybe.

6 Es Ahiſar Vduar biró vala, az Adoniram pedig Abdanac fia, kéncz tartó vala.

7 a Vala pedig Sálomonnac tizenkét tizt tartóia az egéſi Izraelen

len kic táplállyac vala az királt és az ő háza népét eſtendőben mindeniknec egy hólnapîg kell vala az táplálásra gondot viſelni.

8 És ezec azoknac neuei, Hárnac fia Ephraimnac hegyén.

9 Decernec fia Macasban, Salimimban, Bethſemesben, és Elon Bethhonanban.

10 Heſednec fia Arubothban, az birîa vala Sochoht, és az Hephernec egéſi földét.

11 Abinadabnac fia, ez biria vala Dornac minden határát: Az Sálomonnac leánya az Thaphat vala néki feleſége.

12 Baana Ahiludnac fia, ez biria vala Taanachot és Megiddot és egéſi Bethſeant, melly Sartanah mellet vala Izrael alatt, Bethſeantól fogua mind Abel Meholahîg, és mind Iocmeamon túl.

13 Gebernec fia, Ramoth Gileadban, ez biria vala Iairnac az Manaſſe fiának faluit, mellyec Gileadban valának, ő biria vala Argobnac tartományát, melly Baſanban vala, hatuan nagy kerîtet városoc, kő fallal és ęrtz zárockal meg erősitettec.

14 Ahinadab Iddonac fia, Mahanaimban.

15 Ahimaas Napthalimban, és ezis feleſégül vőué magának Sálomonnac leányát Boſmathot.

16 Baana Huſainac fia, Aſerben és Alothban.

17 Iósaphat Paruahnac fia, Iſacharban.

18 Simei Elahnac fia, Beniaminban.

19 Geber Vrinac fia Gileadnac földében, Sihonnac az Emorręus királynac földében, Es az Ognac az Bazanbéli királynac földében, és ő czac egyedül biria vala azt ez földet.

20 Az Iudánac pedig és az Izraelnec népe meg ſokaſodot vala, mint az tenger mellet való ſokſágos főuény, kic éſinec iſinac vala, és vigadnac vala. Eccleſi: 47.

21 Sálomon pedig wralkodic vala minden országokon az folyó viztől fogua, mind az Philiſtęuſoc földéig és Ægyptuſnac határáig, és aiándokokat hoznac vala néki, és ſiolgalnac vala Sálomonnac életének minden ideiében. b. Sálomon asztalának gazdagſága.

22 b Az Sálomon asztalára pedig minden napon enni éléskél vala el. Harminez véka Semlye liszt, és hatuan véka közliszt.

23 Tíz hizlált ökör és húſi főuön járt ökör, ſiáz Iuh, Szarnaſoc, őzec, Bjaloc, és hizlált kappanok nélkül.

24 Mert ő wralkodic vala minden helyeken az (Euphrates) folyó vizen túl Thiphſatúl fogua mind Azzahîg, az az minden királyokon kic az folyó vizen túl valának, és békeſége vala néki minden felől körös környül.

25 Es lakic vala Iudah és Izrael bátorſággal, kiki mind az ő ſiőlőt tőie és fige fáia alatt, Dantól fogua mind Beerſebaîg Sálomonnac minden ideiében. c. Pars. Sálomonnac louai és louagai.

26 c Valának pedig Sálomonnac Negyuen ezer ſiekérbe való louai az

uai az Istalókban, és tizenkęt ezer louagai.

27 Touábba táplállyac vala ezec az tizt tartóc Sálomon kiráſt, és mind azokat kic az Sálomon király aſitalán valánac, kiki az ő hólnapián, minden fogyatkoz áſnélkül.

28 Annac felőtte árpát és pelyuát az louaknac és az ősuéreknec viſinec vala az helyre az holott à király vala, kiki az ő el rendelt ſiokáſa ſierint.

Bereſi. 47.

29 Ada pedig az Iſten bölczeſéget Sálomonnac és igen nagy ęrtelmet, és élménec ſiéleſséget[d] az tenger partyán való föuénnec ſokſága ſierint.

d Az az, felőtte igen éles elmet, mellyel friőtte igen ſok dolgokat fogbatna és értbetne meg.

30 És nagyob lőn Sálomonnac bölczeſége az nap keletre lakozóknac bölczeſégeknél, és az Ægyptumbéliecknec minden bölczeſégeknél.

31 Sőt bölczeb vala minden emberné́l, még az Ezrahites Ethannális és Hemannál, Chalcholnál, Dardanál az Mahol fiainál. És hírę neue vala minden nemzetſégęc között körös környül.

32 Szerzé pedig három ezer példa beſiédeket, es az ő énekénec ſzáma vólt ęzer és ött.[e]

e: Ezer az. Sálomon könyuei el vęſztenec és mo ſtan nintſenec.

33 Siolot annac felőtte az fákról, az Libanus hegynec Cedrus fáiától fogua, mind az Hyſopig, melly az falból neuekedic ki. Szóla annac felőtte az oktalan állatokról, (tudni illic) az madarakról, az czúſió máſió állatokról, és az halakról.

34 És iönec vala minden népec közzül, hogy halgatnác az Sálomonnac bölczeſégét az földnec minden királitól, kic hírrel hallottác vala az ő bölczeſégét.

V. Réſz.

Sálomon az Tirusnac királyától az Hiramtól ſegitſéget kér az Iſten házának eppitéſére. Az Hiram azért ad elegſéges fat az Libanus ſrá az Sálomonnac kéuanſága ſerint. Sálomon viſontag éleſt ád az Hiram hüza népének ſükſégére. Meg uria az miueſeknec pánokacia.

1 ÉL küldé pedig Hiram király Tirusnac királlya az ő ſiolgáit Sálomonhoz mikor meg hallotta vólna hogy ötet kentéc vólna királlyá az ő attya helyet. Mert ſiereti vala Hiram az Dáuidot minden időben.

a: Tirusnac királlya az Hiram ſiegiti az Sálomon királt.

2 Es viſiſia küldé ökęr Sálomon Hiramhoz, néki ezt izenuén.

3 Tudod hogy Dáuid az én Attyám nem epitheté házat az ő WRánac Iſtenénec neuénec à hadac miatt, mellyec ötet környül vöttec vala, mígnem az WR az ő lábainac talpa alá vetette öket. 2. Par: 2.

4 Moſtan pedig az én WRam Iſtenem nyugodalmot adot én nékem minden felől, úgy annîra hogy ſohol ſemmi ellenſégem nintſen, és ſenkitől ſemmi bántáſom nintſen.

5 Es imé annac okaért aztgondolom magamban, hogy én epitſec házat az én WRamnac Iſtenemnec neuénec, az miképpen ſiolot az WR Dáuidnac az én attyámnac, ezt monduán: Az te fiad kit te hellyetted ültetec az te királi ſiękedbe, ő eppîti meg azt az házat az én Neuemnec. 2. Sámu: 7. 1: Parał: 22

6 Mo-

6 Mostan annac okaért paranczoly, hogy énnékem vágianac Cedrus fákat à Libanusson. Az én siólgaim pedig éggyüt legyenec az te siólgaiddal, és az te siolgaidnac siólgálattyoc iutalmát meg adom te néked valamit kéuánsi, Mert iól tudod hogy nintsén mi közöttünc olly ember, ki az fa vágáshoz úgy tudna mint az Sidonbéliec.

7 Mikor annac okaért meg hallotta vólna Hiram az Sálomonnac izenetit, igen örüle, és monda. Aldot légyen az WR ez mai napon, ki az Dáuidnac bölcz fiat adott, ez soc siámu népen.

8 Es küldé Hiram Sálomonhoz köueteket, ezt monduán: Meg értettem az te kéuánságodat, meg czelekesiem minden akaratodat, mind az Cedrus fa, és mind az fenyü fa felöl.

9 Az én siólgaim az Libanusról alá visiic az tengerre az fákat, én pedig azokat siálakra rakatuán az tengeren, mind addig vitetem az mig te paranczolod, és ott azokat ki hányatom, és te viteſd el azokat. Ebben pedig visiontac te nékem kedues dolgot czelekesiel, ha az én házam népének éléſt küldesi.

10 Ada annac okaért Hiram Sálomonnac Cedrus fákat és fenyü fákat minden ö kéuánsága sierint.

11 Sálomon pedig ada Hiramnac húsi ezer véka búzát az ö háza népének táplálására, és siépen meg tört húsi ezer Corus bolayt. Ezt adgya vala Salomon Hiramnac minden esztendönként.

12 Az WR annac okaért bölczeséget ada Sálomonnac à mint meg mondotta vala néki. Es lön békeség Hiram között és Sálomon között, és siöuetséget tönec egy mással.

13 Sálomon pedig meg paranczola hogy mind az egész Izraelben az emberekben válogatást tennének. Es válaztanác harmintz ezer embert,

14 Kiket el küldé az Libanusra, minden hólnapra tíz ezer embert egy más után. Egy holnapig az Libanus hegyén valának, két hólnapig az ö házoknál. Adoniram vala pedig az miueseknec palléroc.

16 Valának pedig Sálomonnac tereh hordói hetuen ezeren, és nyóltzuan ezeren kö vágói az hegyen.

18 Az fö embereknélkül és tiztbélieknélkül, kiket Sálomon az munkának igazgatására bizot vala, kic három ezeren és három siázan valának, kic az munkalkodó népet siorgalmaztattyác vala.

17 Es paranczola az király hogy nagy köueket, drága siép köueket hoznának à háznac fundamentomának, és faragott köueket.

18 Faragának annac okaért az Sálomonnac és az Hiramnac kö miuesi, és az Gibleusoc, és késitének fákat és köueket az háznac eppitésére.

Supra 3.

c: Sálomon és Hiram siöuetséget szeretnec.

b: Corus mértékiről.

Az Sálomon király, az Istennec Templomát meg rakatrya és el kelliteri hét ebrendeig, mellynec nagysága, réßel, és sáe ékeßegei meg iratattatnac ez Caputban.

1 TOuábba az Izrael fiainac Ægyptumból való ki iöuetelec után négy száz és nyoltzuanadic esitendöben, Sálomonnac az Izraelen való birodalmánac negyedic esitendeiében Zipha: Az Zipha-nec hauában, a melly másodic hólnap, kezdé eppíteni (Sálomon) az WRnac házát.

nec hauá az volt mell et mi Aprilisnec az az, Szent György hauának neuezik.

2 Az házanac pedig hoßußúßága, à mellyet Sálomon király eppíté az WRnac, hatuan ßing vala, és az ßéleßsége húß, és az magaßága harmintz ßing.

3 Porticus vala pedig az háznac Temploma elött, mellynec hoßußúßága húß ßing vala, az háznac ßéleßsége ßerint: Széleßsége pedig tíz ßing vala az háznac hoßußára.

4 Czinála annac felötte az háznac ablakokat, mellyec belöl ßéleßec, kiuöl ßoroßac valának.

b: Nemellyec azt mondgyác az Sidoc közzül hogy az ablakoc belöl ßoroßac, kiuöl ßzeleßec voltac, hogy az Templum nem külßö világoßsággal, hanem Istennec világoßságával fenlenec.

5 Eppíté touábba az háznac falaiban kamorakat körös környül mellyec az háznac falaihoz ragattac vala, mind az Templumon mind az Sancta Sanctorumon körös környül. Czinála körös környül kö lábakatis.

6 Az álso kamorának öt ßing vala az ßéleßsége. Az középsönec hat, és az felsönec hét ßing az ßéleßsége, Mert körös környül az háznac falait kiuöl bellyeb vetet te vala hogy ne kelletnec az kamorác gerendainac az falba ragadni.

7 Mert mikor à ház eppítetnéc ßépen el kéßitne hozatott köuékböl eppítetic vala, vgy annira hogy ßem verönec, ßem feyßénec ßem valami egyéb vas ßerßámnac péngéße nem hallattatott az háznac fel eppítéßében.

8 Az középsö kamorának pedig aytáia vala az háznac iob felöl való óldalán, és kéringön mennec vala fel az középsö kamorába, és az középsöböl az harmadikba.

9 Meg eppíté azért azt az házat, és el végezé, és meg padlá à házat meg haytott gerendáckal és Cedrus fából czinált deßkáckal.

10 Meg kéßité az kamorákatis az házzal éggyüt, mellyeknec magaßágoc öt ßing vala, és az házhoz ragaztatic vala Cedrus fából czinált gerendáckal.

11 Lön pedig az WRnac beßéde Sálomonhoz, ezt monduán.

12 Ez amaz ház: à mellyet te eppíteßi: Ha az én rendeleßimben járandaßi, és az én itéletim ßerint czelekedendel, és meg tartándod minden én paranczolatimat azokban járúan: Enis bizonyára meg erösítem te néked az én beßédemet, az mellyet fiólottam Dáuidnac az te attyádnac.

c: Az az, Az melly ház felöl ßzolottam Dáuidnac az te attyádnac. ez az. 2. Sam. 7.

13 Es az Izrael fiai között lakozom, el nem hagyom az én népemet az Izraelt.

14 Meg eppíté azért Sálomon azt az házat, és el végezé.

15 Es meg béllé az háznac falait belöl Cedrus fából czinált deßkákal

káckal, az az, à háznac pagimontomátul fogua mind az padlásig bę búrîta belöl fáual: Az háznac pagimontomátis bę búrita fenyü deſikáckal.

16 Meg deſikáza pedig az háznac hátúlsó réſiébennis húſi finget Cedrus fából czinált dezkáckal, az pagimontomtúl fogua mind az padláſig, Es azt az háznac belsö réſiét válaztá hogy lenne leg ſientſégesb hely.

17 De az leg ſientſégesb hely elött való templomnac hoſſza, Negyuen ſing vala.

18 Az Cedrus deſikác pedig, mellyeckelmeg béleltetet vala be löl à ház, meg irattattac vala úgy mint ſaar töknec képéuel, és ſiépen ki nilatkozott virágockal. Mindeneſtöl annîra meg béleltetet vala Cedrus dezkáckal, hogy ſemmi kö ki nem tettzenéc.

19 Az leg ſientſégesb helyet pedig eppîté az háznac belsö réſiében, hogy abba helheztetné az WRnac ſiöuetſégénec ládáiát.

20 Az templumnac pedig belsö réſiénec az hoſiſza vala húſi ſing, és az ſiéleſségeis húſi ſing, az magaſsagais huſi ſing, és bę búrita azt finum arannyal, az óltárt pedig bę búrita Cedrus deſikáckal.

21 Es mikor ezt az házat bę búrîtotta vólna finum arannyal, czinála köz faltis, az arany lantzok-
d1 Az arany lantzokon függet az Sanctum Sanctorum falának aytaia előtt valo kárpit. nélkül d1 az Templumnac belsö ré ſie elött, és bę burîtá aztis az falt arannyal.

22 Mind az egéſi házatis bę burita arannyal, mîglen el végeztetnéc az egéſi ház, és az óltártis melly vala az Sancta Sanctorum elött, egéſilen bę búrîtá arannyal.

23 Czinála pedig az Sancta Sanctorumban két Cherubimothis fenyü fából, mellyeknec magaſſágoc tíz ſing vala.

24 Öt ſing vala az Cherubimnac eggyic ſiárnya, az máſic ſiárnyais öt ſing vala. Vgy hogy az eggyic ſiárnya végétöl, az Cherubimnac máſic ſiárnya végeig tíz ſing vólna.

25 Az máſodic Cherubimnakis az ſiárnya tíz ſing vala, mind az két Cherubimnac pedig, mind mérteke, mind faragáſa egy vala.

26 Az eggyic Cherubimnac magaſsága tíz ſing vala, azonképpen az máſic Cherubimnakis.

27 Helhezteté pedig az Cherubimokat az belsö háznac közepin, és ki terieztic vala az ö ſiárnyokat, és az eggyiknec ſiárnya éri vala az háznac eggyic falát, az máſic Cherubimnac pedig ſiárnya éri vala az máſic falát. Azoknac ſiárnyoc pedig az háznac közepin egybe érnec vala.

28 Es bę bürîtá az Cherubimokat arannyal.

29 Az háznac pedig minden falain körös környül, mind belöl mind kiuül faragtatá Cherubimokat, pálma fakat, és virágokat.
d1 Nemellyec igy fordîtyac, hogy az aytonac magaſſaga es ſzeleſsége az falnac öröd réſze, az az, négy ſing volt. Mi pedig fenyü fat neuezünc, ſot lehet fordîthatod olay fánac.

30 Söt męg az háznac pagimontomatis arannyal búrîta bę, mind belöl mind kiuöl.

31 e Es az Sancta Sanctorumnac bę menetelin czinála aytót fe-

nyű fából, mellynec az felsö kösöbe, és az két felöl való óldal fái, öt siegüuec valának.

f: Az az, két tös aytot mert az aytó egy volt de két részben volt.

32 f Két aytot czinála (mondoc) fenyű fából, és azokon faragtatá Cherubimokat, pálma fákat, és virágokat, és bé búrîtá arannyal: Mind az Cherubimokat pedig, s-mind az pálmakat meg aranyozá.

33 Ezképpen czelekedéc az Templum aytáiáualis, és czináltatá azoknac küsöbit négy siegelletre:

g: Nemellyec így fordítnyac bogy az aytó az falnac negyed részét tötte mind magasságra, mind szélességre.

34 Czinála két aytótis pedig fenyű fából, és éggyic aytón két forgó aytóc valának, az másic aytónnis két forgó aytóc valának.

35 Es faragtatá azokon Cherubimokat és pálmákat és virágokat és az faragáſt bé búrîtatá arannyal.

36 Annac vtánna meg eppîté az belsö tornáczot, három rendit faragott köuekből, és egy rendit Cedrusgerendákból.

37 Az ö birodalmának negyedic eſitendeiében fundaltatéc az WRnac háza, b Zifnec hauában.

b: Ezt neuezik mi Aprilisnec, az az, Szent György hauának.

38 Es az tizen éggyedic eſitendöben, Octoberben, az az, Mind ſient hauában (melly nyóltzadic hólnap) végeztetéc el az ház minden hozzáia való ſierſiámockal egybe. Es eppîté azt hét eſitendeig.

VII. Réſz.

Meg iratczic ez Caputban az Sálomonnac, és az ö feleſégének az Pharaó leányának nyári házoknac eppítéſe. Az után az értz oſlopoknac, értz tengernec, az üstöknec és azoknac lábainac, és gyertya tartóknac, sok egyéb drága ferſámockal egybe, meg kéſziteſe.

1 AZ ö maga házát pedig eppîté Salomon tizenhárom eſitendeig, és el végezé az ö házát egéſſlen.

2 Meg eppîté az Libanus erdönec házátis, d mellynec hoſſia ſiáz ſing vala, ſiéleſsége ötuen ſing, magaſsága harmintz ſing, Eppîté pedig azt négy rend Cedrus oſilopokon az oſilopokon pedig Cedrus gerendác valának.

d: Ez ház es városon kiuül eppîtétet volt nyari háznac, neuezteţie pedig Libanus erdönec hazának, miuel bogy az Libanuſson termet ſoc Cedrus fákból eppîtetet vala.

3 Es bé padlá Cedrus dezkáckal az gerendákat, mellyec valánac negyuer öt oſilopokon, mindenic renden tizen öt.

4 Es három rend ablakoc valánac rayta. Es mind az három renden éggyic ablac az máſiknac ellenébe vala.

5 Es mind az aytóc, és azoknac óldalfái négy siegüuec valánac az ablakockal egyetembe, éggyic ablac pedig az máſic ablaknac ellenébe vala mind az három renden.

6 Tornátzotis czinála pedig oſilopockal. Mellynec hoſſia ötuen ſing vala, és ſiéleſsége harmintz ſing, és ez tornátz az ö oſilopiual és gerendaiual, amaz máſic eppület elött vala.

7 Az Itélö ſiéknekis mellyben töruént tenné, tornátzot czinálá, mellyet Cedrus fáual meg béllé, az pagyimontomtól fogua mind az padlásig.

8 Az után az ö házának az mellyben

mellyben lakic vala, más tornátzotis czinála az tornátzon belöl, melly èhöz hasonló mesterséggel czináltatott vala. Az Pharaó leányánakis mellyet feleségül vött vala Sálomon, czináltatá házat, hasonlót ez tornátzhoz.

b. Tudni illic az mellyekről szolot az felsö Caputban és ebben.

9 Mind ezec b eppítettee vala válogatott síép köuekböl, síépen meg faragtatott és resieltetett köueknec mérteke sierint mind belöl mind kiuöl, fundamentomától fogua mind az teteiéîg c kiuölis. Mind az nagy tornátzîg.

c. Vagy párkázattyáig.

10 Az fundamentomáis vólt síép és nagy köuekböl, mellyeknec síéleiségec vólt tíz sing, és nemellynec nyóltz.

11 Fellülis pedig valánac drága síép köuec, faragott köueknec mérteke sierint, és Cedrus fából czinált dezkác.

12 Touábba az tornátznac környekén, mind körös környül valánac három rend faragott köuec és egy rend Cedrus gerendác. Hasonlatos képpen az WR házának belsö tronátzának, és azon háznac porticusának.

13 El külduén pedig Sálomon király, el hozata az d Hiramot Tirusból.

d. 2. Par: 4. Chiramnac neuezteteic, ez mester ember volt.

14 Ez pedig egy özuegy asiszioni állatnac fia vala Nephtalimnac nemzetségéböl. Az ö attya pedig Tyrusbéli és értz miues vala, és ez tellyes vala bölczeséggel, értelemmel és tudományal, hogy tudna czinálni minden fęle miuet értzböl. Ki mikor Sálomon királyhoz iött vólna, minden miuét meg czinála ö néki.

15 Formálá két értz osilopokatis, éggyiknec magassága tizen nyóltz sing vala, és tizenkęt sing sinor éri vala el az kerületit. Hasonlatos képpen az másikatis.

16 Es kęt gombot önté értzböl, hogy azokat helheztetnéc az osilopoknac teteiére, és éggyiknec az magassága öt sing vala, az másiknakis magassága öt sing vala.

17 Hálóhoz hasonló mesterséget, és egybe foglalt köteleket formálá az gombokon, mellyec valánac az osilopoknac tetein, hęt vala éggyic gombon, az másikonnis hęt vala. e

e. Tudni illic illyen mesterséggel czinálá háló forma.

18 Es mikor meg késitette vólna az osilopokat, mindenic gombnac környüle czinála kęt rend pomagranát formákat, mellyeckel környül vétetnec es bę fedetnec vala az gomboc, mellyec az osilopokon valánac.

19 Az gomboc pedig mellyec az Templum porticusában helheztetendöc valánac, meg ékesitettec vala Lilium formáckal négy singre. f

f. Tudni illic az gombocnac felsö es alsö részei, mert az közepin vala nac az pomagranátoc körös környül.

20 Az kęt osilopokon való gomboc környül mondom hogy valánac pomagranát formác fellölis, az gombnac közepinec ellenébe, az melly résie az gombnac vala az háló formáual bę vont résikiuöl: Mert kęt rendben kęt siaz pomagranátoc valánac körös környül, hasonló képpen vala az másic gombonnis.

21 Fel állatá pedig azokat az

kęt oſilopokat az Templomnac porticuſában. Es az mellyet iob kęz felöl fel állatá azt neuczé Iachinnac, g az mellyet pedig bal kęz felöl állatá, neuezé azt Boaznac.

g: Iachin. az ag, megerősíti. Boaz. Az az ő benne vagyon erősség.

22 Es az oſilopoknac teteién formáltattac vala róſác, és illyen módon el végeztetéc az oſilopoknac miue.

23 h Czinála annac felöttе egy öntött tengertis, mellynec az ſiéleſsége eggyic ſiélétöl fogua az máſic ſiéléig tíz ſing vala, az kerületi pedig kerekdéd vala, és az magaſsága öt ſing vala, és az kerületit harmintz ſing Sinór éri vala bę.

h: Tengernec neuczi az nagy üſtöt, mi uáltogy abba ſoc viz férr, melly nem egyebre hanem az papoknac maſodáſokra való volt.

24 Valánac pedig az karimáján alól körös környül formáltatuán mint amaz apró ſár tökköczkéc, tíz tíz mindenic ſingben mind az egéſi tenger körül, az illyen gomboc pedig kęt renddel valánac öntue körös környül.

i: Batus, mértéknec neue.

k: vagy talpakat, irta pedig az oſlopoknec lábait, mellyekben az Leuitá hordotta vizet az mi az nagy üſtbe mellyet neuezе tengernec. Továbba iöhet vagyon ezekben homályoſság mellyeket nehezen értheténc, mind az által abban semmi kár nem vallunc, mert ſemmit ő kőnec nem hazuanac.

25 Es az tenger áll vala tizenkęt ökrön, mellyeknec az hárma néz vala éſiakra, az hárma pedig nap nyúgatra, az hárma délre, és az hárma nap támadatra, és az tenger fellül raytoc áll vala, és ezeknec az hátúlſó réſiec odabę áll vala.

26 Annac az temérdekſége pedig egy tenérni vala, és az karimáia ollyan vala mint az pohárnac aiaka, vagy az liliomnac virága, és kęt ezer l Battus mégyen vala beléie.

l: Battus, mértéknec neue.

27 Es czinála tíz értz k lábakatis, négy ſing vala az hoſſia mindenic lábnac, és az ſiéleſsége négy ſing, magaſsága pedig három ſing.

k: Ezec lábakat, mellyeken állot az öſſtöc fenche.

28 Mindenic láb pedig illyen formára czináltatott vala, ſiéles pártazati valánac azoknac, és az oc az pártazatoc valánac fogas roſtéllyoc között.

29 Az pártazatokon pedig mellyec valánac az fogas roſtéllyoc között, valánac oroſilány képec, ökör és Cherubinképec, és az fogas roſtélyon fellül l támaſi: Az oroſilány képeken pedig és ökör képeken alól valánac ſiép meſterſéggel czinált állatoc.

l: Az az lábla mellyen állot az öſſtöc fenche.

30 Es mindenic lábnac négy négy értz kerekei valánac, és (azoknac tengelein) értz táblác, mellyeknec az négy ſiegeletin valánac támaſioc: Minden üſt alatt ezec az támaſioc öntettec m valánac, az üſtön való ékeſségeknec ellenébe.

m: Ezec hanſuloc voltnac az aſzlopokhoz, mellyec az táblácnac negy ſzegeletiből ragadtác.

31 Annac vtánna az üſtnec ſiáia az ő kerekdéd féſikénec belső réſiétöl fogua oda fel ki állot egy ſingre, melly kerekdéd félteknec ſiáia temérdec vala, hogy az üſtnec támaſia lehetne, melly más fél ſingni ſiéles vala, mellynec ſiáiánál valánac ſiép metzéſec, és azoknac táblai négy ſiegöc valánac, nem gömbölyegec.

32 Az négy kerekec pedig mellyec az pártazatoc alatt valánac, és az kerekeknec tengelei, az lábhoz ragadtac vala, és mindenic

denic kereknec az magaſsága más fęl ſing vala.

33 Es ez kerekec haſonlóc valánac az ſiekérnec kerekeihöz, azoknac tengelyec, kerec ágyai, kűlői, talpai: Mind ezec öntesec valánac.

34 Azonképpen az négy támaſſoc mindenic lábnac négy ſiegeletin. Az űſtnec lábából állottac ki az támaſſoc.

35 Vgy hogy à lábaknac teteién fęl ſingni kerekdéd magaſság látttanéc ki, mind körös környyűl. Mert az lábaknac tetein valánac annac tartó kezei mint ſinte az pártazati mellyec mind azon lábból valánac.

36 Metzé pedig annac táblaira, támaſſira, pártazatira Cherubinokat, oroſlányokat es pálma fákat, az mint mindenic lábnac metzéſéhöz és ékeſségéhöz illett, melly körös környyűl vólt.

37 Illyen formára czinálá az tíz lábakat, mellyeknec mind öntesec, mind mértekec, mind pedig metzélec vgyan azon egy vala.

38 Czinálá tíz űſtötis értzből, mellyeknec mindenikbe negyuen Batus mégyen vala, és mindenic négy ſingni vala, és az tíz lábaknac mindeniken, egy egy űſt vala.

39 Es helhezteté az lábaknac ötét, az háznac iob óldàla felöl, és az ötét az háznac bal felől való réſiére. Az tengertis helhezteté az háznac iob réſie felől, nap támadatta, délnec ellenébe.

40 Czinálá annac felötte Hiram űſtököt, horgas villákat, mendentzéket, és el végezé az egéſi miuét, mellyet Sálomon király az WRnac házához czináltatá.

41 Tudni illic az két oſilopot, és az kerekdéd róſákat, mellyec az két oſilopokon való gomboknac teteire tétettec vala, és az két hálóczkát az két kerekdéd róſának bę fedezéſére, mellyec az oſilopoknac gombaira tétettec vala.

42 Es négy ſiáz pomagranátokat az két hálóczkában, két rend pomagranátokat minden hálóczkába, az két rend róſáknac bę fedezéſére, mellyec valánac az oſilopoknac teteién.

43 Az tíz lábakat és az lábokon való tíz űſtököt.

44 Az tengert, és az tizenkęt ökröket az tenger alatt.

45 Fazékákat, horgas villákat, pohárokat, és minden egyęb edényeket, mellyeket az Hiram czinála az Sálomon királynac az WRnac házának ſükſégére, tizta értzből.

46 Az Iordán vizénec Sſc mezeién önteté ezeket az király az agyagos földben, Succhot és Sarthan között.

47 Es mind azokat az edényeket Sálomon méretlen hagya az értznec felötteb való ſokſága miatt.

48 Meg czináltatá annac felette Sálomon minden egyéb edényeket, az mellyec az WR házához ſükſégeſec valánac, az arany óltárt, az arany aztalt, mellyen állanac vala az ſient kenyerec.

49 Es az gyertya tartókat válaztot aranyból, ötet iob felöl, ötet bal felöl az Sancta Sanctorum elött. Es az virágokat, lámpáſokat, és az hamma véuöketis aranyból czináltá.

50 Es az mendentzéket, az vigaſág téuö ſierſiámokat, és az pohárokat, temiénezöket, ſerpenyöketis tizta aranyból czinálá, és az belsö háznac, az az, az Sancta Sanctorumnac, és az templum házának aytainac ſarkaitis mind aranyból czináltatá.

51 Illyen képpen annac okaért el végeztetéc az egéſi miw, mellyet az Sálomon czinálá az WRnac házához, es bę viué Sálomon az ö atyától Dáuidtól az Iſtennec igéretettet ioſzágot, ezüſtöt, aranyat, és az edényeket, és el töué azokat az WRnac házának kénczei közzé.

VIII. Réſz.

Sálomon egybe gyüytuén az népnec feieſt és az papokat, bę viſi az wj Templumba Syonból az Iſten ſládáiát, az elöbbi ſátorral és ahoz való edényekkel egybe. Honlott mikor az Iſten az ö ſelen való vólnac nüuán való ielét mutatta vólna. Sálomon az néppel egybe áldgya az Iſtent, könyörög Sálomon Iſtennec, és ſoc áldozattal áldoztán az Templomot meg ſenteli. Innepet ſentel, az után az népet el boczatya.

1 ACkor öſſue gyüyeé Sálomon az Izraelnec véneit, és az nemzetſégeknec feieit, tudni illic az Izrael fiainac atyoknac feiedelmit hozzáia Ieruſálembe, hogy az WRnac ſiöuetſégénec ládáiát el vinnéc Dáuidnac városából az Syonból. a: Paralip. 5.

2 Gyülénec azért Sálomon királhoz az Izraelnec minden fér. fiai, az Septembernec hauában, a: Innep napon, melly az hetedic hólnap. a: Nincz ſzám mi az ſzent Miſſál benn. hetedic hólnapaz mondatic pogdig mert az bött más hónaptúl kezdettetic ſzámlálni az hetedet.

3 Mikor pedip el iöttenec vólna mindnyáián az Izraelnec vénei, fel véuéc az papoc az ládát.

4 Es el viuéc az WRnac ládáiát, az gyülekezetnec ſátorát, és mind az ſzent edényeket mellyec valánac az ſátorban, el viuéc mondoc azokat az papoc és az Leuitác.

5 Sálomon király pedig és az Izraelnec egéſi gyülekezete, melly ö hozza gyült vala, mégyen vala ö vęle az láda elött, áldozuán anni iuhockal és ökröckel hogy annac ſokaſága, meg ſem olualtathatnéc, ſem pedig meg nem ſzámláltathatnéc.

6 Es bę viuéc az papoc az WRnac ſiöuetſégénec ládáiát az ö helyére az háznac belsö réſſébe, az Sancta Sanctorumba, az Cherubimoknac ſzárnyoc alá.

7 Mert az Cherubimoc ki terieztic vala ſzárnyokat az láda felött,

felött; és befedic vala az Cherubimoc az ládát, és annac rúdgyait fellül.

8 Es küllyeb vonác annac az ö rúdait, annîra hogy azoknac végec meg láttatnánac az Szent helyben az Sancta Sanctorumnac elsö réſſe felöl, de kiuöl meg nem láttatnac vala,[b] és ott lönec mind ez mai napig.

[b] Az ez. embilada: az vala kiálla az fakon egy kárpitom. Hebr: 9. Deut: 10. Exo: 40.

9 Nem vala egyeb az ládában, hanem czac az két kö tábla, mellyeket belé helheztetet vala Moſes az Horebnél, mikor az WR ſöuetſéget ſierze az Izrael fiaiual, mikor ki iöuénec az Ægyptumnac földéböl.

10 Es lön mikor ki iöttec vólna az papoc az ſient helyböl, az köd be tölté az WRnac házát.

11 Es meg nem maradhatnac vala az papoc az ö ſiolgálattyokban az ködnec miatta, mert az WRnac dicözſége töltötte vala be az WRnac házát.

12 Ackor monda Sálomon: Az WR mondotta ezt, hogy ö lakoznéc ködben.

13 Nagy ſzorgalmaſsággal epîtettem lakó házat te néked, olly helyet az holott öröcké lakiál.

14 Meg fordúla pedig az király, és meg áldá az Izraelnec egéſi gyülekezetit. Az Izraelnec pedig egéſi gyülekezete fenn áll vala.

15 Es monda: Aldott légyen az Izraelnec WRa Iſtene, ki ö maga ſiólot Dáuidnac az én atyámnac, és azt az ö hatalmaſságával be tellyeſitette, monduán.

16 Az melly napſágtól fogua ki hoztam az én népemet az Izraelt Ægyptusból, nem válaztottam egy városſis az Izraelnec egéſi nemzetſége közzül, hogy ott nékem házat eppîtenénec mellyben lenne az én neuem: Hanem Dáuidot válaztottam hogy ö lenne az én népemnec az Izraelnec vezére.

17 El végezte vala pedig Dáuid az én atyám, hogy ö eppîtené házat az Izrael WRánac Iſtenénec neuénec. 2 Sám. 7.

18 De az WR monda Dáuidnac az én atyámnac: Miuel hogy el végezted vólt magadban hogy az én neuemnec házat eppîts, iól czelekedted hogy ſiiuedben ezt végezted.

19 De mind az által te nem eppîteſi házat én nékem, hanem az te fiad az kit te nemzeſi, az eppît házat az én Neuemnec.

20 Meg tellyeſité azért az WR az ö beſiédét mellyet ſiolot vala, és én löc az én atyám helyet, Dáuid helyet, király, és üléc az Izraelnec királi ſiékibe, az miképpen meg mondotta vala az WR, és meg eppîtém az házat az Izrael WRánac Iſtenénec neuénec.

21 Es helyet ſierzettem ott az ládának, mellyben az WRnac ſiöuetſége vagyon, mellyet tött

az mi attyáinckal, mikor ki hozta őket az Ægyptusnac földéből.

22 Meg állapéc pedig Sálomón az WRnac óltára előtt, az Izraelnec egéſi gyülekezetinec láttára, és kezeit az Eegbe fel emelé.

23 Es monda: Izraelnec WRa Iſtene, ninczen te hozzád haſonló Iſten, ſem az Eegben oda fel, ſem az földön ide alá, ki meg tartod az te ſiólgaidnac tött fogadáſt, kic te előtted tizta ſiiuel iárnac.

24 Ki meg tartottad az mit az te ſiolgádnac Dáuidnac az én attyámnac ſiólottál, mert te magad ſiólottál néki, és az te hatalmaddal bę tellyeſitetted, az mint ez mai napon meg tettzic.

25 Moſtan annac okaért ô Izraelnec WRa Iſtene, tarcz meg az mit az te ſiolgádnac Dáuidnac, az én attyámmac igértél, ezt monduán: Az te Magodból való férfiu meg nem fogyátkozic én előttem, ki az Izraelnec királi ſękiben üllyen, czac hogy az te fiaid meg őrizzéc az ő útokat, hogy én előttem iárianac, az mint te én előttem iártál. 2. Sam: 7.

26 Moſtan mondom ô Izraelnec WRa Iſtene, erősicz meg kérlec az te igéretedet, mellyet meg igértél az te ſiolgádnac Dáuidnac, az én attyámnac.

27 Igazé hogy az Iſten lakozzéc ez földön? Imé az Eeg, és az Eegeknec égei bę nem foghatnac tégedet: Sockal inkáb ez ház mellyet én eppítettem.

28 De te tekincz az te ſiolgádnac imátſágára és az ő könyörgéſére, ô én WRam és Iſtenem, meg halgatuán az kiáltáſt és az imátſágot, mellyel az te ſiolgád imátkozic te előtted ez mai napon.

29 Hogy à te ſiemeid ez házra nézzenec éjjel és nappal, ez helyre mondom, mely felől azt mondottad: Ott léſſen az én neuem, és hogy meg halgaſsad az imátſágot mellyel imátkozic az te ſiólgád ez helyen. Deut: 12.

30 Halgasd meg mondom az te ſiolgádnac és az te népednec Izraelnec könyörgéſét, az ki imátkozandic ez helyen, halgasd meg mondom az te lakó helyedből az mennyekből, és meg halgatuán légy kegyelmes.

31 Mikor vétkezendic valaki felebarátya ellen, és hitire hadgya és kénſeriti őtet meg eskenni, és az hit ide az te óltárod eleibe iöuend ebbe ez házba.

32 Tu meg halgaſsad mennyekben és vidd véghöz, és tégy igazat az te ſiólgaid között, kárhoztatuán az iſtentelent, hogy feién tellyéc az mit kereſett: Es meg igazîtuán az igazat, meg fizetuén néki az ő igaſsága ſierint.

33 Mikor meg verettetic az te

néped

néped az Izrael az ő ellenségitől az ő bűneiért, és te hozzád meg térendnec, és valláſt téſinec az te neuedről, és te néked könyörgenec ez házban.

34 Te halgasd meg az mennyekben, és boczásd meg Izraelnec az te népednec vétkét, és hozd viſiſſa őket az földre, mellyet adtál az ő attyoknac.

35 Mikor bę rekeztetic, az Eeg és nem léſien eső, miuel hogy ellened vétkeztenec, és imátkozandanac ez helyen, és megtérnec az ő bűnökből, mikor megnyomorgatandod őket.

36 Te halgasd meg őket az mennyekből, és légy kegyelmes az te ſiólgaidnac és Izraelnec az te népednec vétkének, minec vtáña meg tanîtandod őket az ió vtra mellyen iáriánac, és adgy esőt az te földedre, az mellyet örökſégül adtál az te népednec.

37 Mikoron éhſég leiend ez földön auagy dög halál, auagy aſiály, auagy rógya, vagy ſáska, vagy czerebül, vagy mikor az ő ellenſége meg ſiállya az ő kapuit, vagy valami egyęb czapás és naualya reáioc iő.

38 Valaki ackor tenéked imátkozic és könyörög, vagy az egéſi Izrael népe, és meg érzi kiki az ő ſiiuében az czapáſt, és ki terieztendi kezeit ez házban.

39 Te halgasd meg mennyekből az te lakó helyedből és légy kegyelmes, és czelekedd ezt, hogy kinec kinec fizeſs az ő vtai ſierint, az mint meg eſmerted az ő ſiiuét, (mert te egyedül látod az embereknec ſiueknec gondolattyát.)

40 Hogy féllyenec téged mind ęltig, mîg ez földnec ſiinén lakoznac, mellyet adtál az mi Atyáinknac.

41 Sőt męg az idegenekis kic nem az te néped közzül az Izrael közzül valóc, ha el iőuendenec meſiſie földrül az te neuedért.

42 Ha mondom el iőuendenec haluán az te nagyſágos neuedet, és az te hatalmas kezedet, és az te fel búzott karodat, és imátkozandanac ez házban.

43 Te meg halgaſſad az Eegből az te lakó helyedből, és add meg az idegeneknec mind azt az miért könyörgenec, hogy mind az egéſi földön való népec meg eſmeriéc az te neuedet, és féllyenec vgy tégedet, miképpen az te néped az Izrael, és eſmeriéc meg hogy az te neuednec ſienteltetet ez az ház, mellyet én eppîtettem.

44 Mikor az te néped ki mégyen az hadba az ő ellenſége ellen, az vton az mellyen el boczátod őket, és imátkozandanac az WRnac, fordúluán az vton az városra, mellyet magadnac válaztottál, és ez házra mellyet eppîtettem az te neuednec.

45 Meg halgaſſad mennyekből az ő imátſágokat és könyörgéſeket, és álly boſiſiút ő érőttec.

46 Ha te

46 Ha te ellened vétkezendnec, (mert ninez az ember ki nem vét keznéc) és meg haragſiol reáioc, és az ellenſégnec kezébe adod, és fogua el viſiic öket az ellenſégnec földére, meſiſie vagy közel.

47 Es eſiekben veſiic magokat az földön, az mellyre fogua vitettenec, és meg tęruén könyörgeni kezdenec néked azoknac földökben, az kiktől fogua el vitettec, monduán: Vétkeztünc, hamiſsan és iſtentelenül czelekedtünc.

48 Ha mondom, meg tęrnec te hozzád tellyes ſiiuekből lelkekből, az ö ellenſégeknec földében, kic öket fogua el vittéc és imátkozandanac te hozzád az ſvton, az ö földöc felé fordúluán, mellyet adtál az ö attyoknac, és az város felé, mellyet magadnac válaztottál, és ez ház felé mellyet az te Neuednec eppîtettem.

49 Halgasd meg mennyekből az te lakó helyedből az ö imátſágokat és könyörgéſeket, és álly boſiſiút éröttec.

50 Es légy kegyelmes az te népednec kic ellened vétkezendnec, meg boczátuán ö nékiec minden bünöket mellyeckel ellened vétkeztenec, és ſierezz keduet nékiec azóc előtt az kic öket fogua el vittéc, hogy könyörüllyenec raytoc.

51 Mert ök az te néped és örökſéged, kiket ki hoztál Ægyptuſból, az vás kementzénec közepîből.

52 Hogy az te ſiemeid nézzenec az te ſiólgádnac imátſágára, és az te népednec Izraelnec könyörgéſére, meg halgatuán öket mindenkor, mikor téged ſegitſégül hínac.

53 Mert te válaztottad öket magadnac örökſégül ez földön minden népec közzül, az miképpen meg mondottad vólt Moſeſnec az te ſiolgádnac általa, mikor ki hoztad az mi atyáinkat Ægyptusból WRam Iſten.

54 Es mikor el végezte vólna Sálomon az WR előtt való minden imátſágát és könyörgéſét, fel kele az WRnac óltára elől, es meg ſiünéc az imátkozáſtól, és kezeit az Eegbe fel emeluén.

55 Es fenn áluán meg áldá az Izraelnec egéſi gyülekezetit fel ſióual, ezt monduán.

56 Aldott legyén az WR, ki nyúgodalmot adott az ö népénec Izraelnec minden ö beſiéde ſierint, czac egy beſiédeis hijába való nem vólt minden ö ió beſiédi közzül, az mellyet ſiólot Moſeſnec az ö ſiolgáiának általa.

57 Légyen mi velünkis az mi WRunc Iſtenünc, az mi képpen vólt az mi attyáinckal, ne hadgyon el minket, el ſe táuozzéc mi tölönc.

58 Hanem haycza hozzáia az mi ſiiuönket hogy iáriunc minden ö ſvtaiban és örizzüc meg minden ö paranczolatit, az ö végezéſit és itéletit, az mellyeket

ket paranczolt az mi attyáinknac.

59 Es ezec ez beſzédec mellyeckel imátkoztam az WR előtt, legyenec ielen az mi Wruncz Iſtenünc előtt éjjel és nappal, úgy hogy gondgyat viſellye az ő ſzólgáiának és az ő népének az Izraelnec minden időben.

60 Hogy megeſmeriék az földön való minden népec hogy az WR légyen czac az Iſten, és hogy ő kiuőlőtte ninczen más.

61 Es légyen az ti ſiiuetec tőkéletes az mi Wrunckal Iſtenünckel, iáruán az ő végezéſiben, és megőrizuén az ő paranczolatit, miképpen ez mai napon (czelekedtec.)

62 Az király pedig és az egéſi Izrael ő vęle, áldozatot áldoznac vala az WR előtt.

63 Es Sálomon áldozéc hálá adáſnac áldozatty áual, mellyet áldozéc az WRnac, tudni illic huſſon kęt ezer ökörrel, ſiáz húſi ezer iuhual, és ezképpen megſienteléc az WR házát, az király és az egéſi Izrael fiai.

64 Vgyan azon napon megſientelé az király az közepső tornátzot, melly az WRnac háza előtt vala, mert ott ſierzé egéſilen égő áldozatot és egyęb áldozatokat, « hálá adó áldozatnac kőuériuel egybe, miuel hogy az ęrtz óltár melly az WR előtt vala, kiczin vala ehhez, úgy hogy reáia nem férne az égő áldozat, az aiándokoc és az hálá adáſra való áldozatoknac kőuéri.

« Kiedeli áldozatokat.

65 Es Sálomon innepet ſierzé az időben, és vęle egyetembe az egéſi Izrael, és nagy gyűlés vala Hamathnac határától fogua az Ægyptuſnac határáig, az mi Wruncz Iſtenünc előtt, hęt napig, és eſmét hęt napig, az az, tizen négy napig.

66 Az nyóltzadic napon pedig el boczátá az népet, és megáldác az királt, és el ménénec nagy örőmmel az ő haylokokba, és nagy víg ſiiwel, mind azokért az ſoc iókért mellyeket czelekedett vala az WR Dáuiddal az ő ſzólgáiáual, és Izraellel az ő népéuel.

IX. Réſz.

Meg ielenic az Iſten másodſor Sálomonnac és az ő attyáual ſierzett ſőuetſégét megerősíti. Meg aiándékozza Hiram király húſ városſal. Az Izraelitác közőtt maradott pogányokat adó fizetőcké tęſzi. El küldi ſolgait Ophirba, honnet néki ſoc aranyat hoznac.

1 Lőn pedig, mikor el végezte vólna Sálomon az WR házának és az király házának eppítéſét, es mindeneket mellyeket az ő kénáncſága ſzerint eppíteni akara. 2. Paral. 7.

2 Meg ielenéc az WR Sálomonnac máſodſioris, miképpen meg ielent vala néki Gibeonban.

3 Es monda néki az WR: Meg halgattam az te imátſágodat és könyörgéſedet mellyel könyörgettél: Megſienteltem ezt ez házat az mellyet eppítettel, abban helheztetuén az én Neuemet mind őrőcké, és ott léſinec az én

az én ſzémeim, és az én ſzivem mindenkor.

4 Es ha te én előttem iárándaſz az mint iárt Dáuid az te atyád egyenes és tökélletes ſziuel, úgy czelekeduén az mint néked meg paranczóltam, és rendeleſimet és itéletimet meg tartandod.

5 Meg erősſitem az te birodalmodnac ſzékit Izraelen mind örökké, az mint meg mondottam Dáuidnac az te atyádnac, monduán: El nem fogy az te nemzetſzégedből való férfiu az Izraelnec királi ſzékiből.

2: Sam: 7.

6 Hogy ha pedig el ſzakadtoc ti és az ti fiaitoc én tőlem, és meg nem őrizenditec az én paranczolatimat, és az én végezeſimet melyeket elötökbe adtam, hanem el mentec és idegen Iſteneknec ſzolgáltoc, és meg haioltoc azoc előtt.

7 Ki gyomlálom az Izraelt az földnec ſzinéről az mellyet nékiec adtam, és az házat az mellyet az én neuemnec ſzenteltem, el vetem ſzemem elől, és az Izrael példa beſzédül es köz beſzédül léſzen minden népec előtt.

8 Es az ház melly nagy méltoſágos és hires neues léſzen, le törettetic, úgy annira hogy valaki azon által mégyen, el czudálkozic rayta, és ſzüöltuén azt mondgya: Vallyon ſ-mi okaért czelekedett az WR ezképpen ez földuel és ez házzal?

9 Es felelnec: Ez okaért, mert el hadtác az ő Wrokat Iſteneket, ki az ő attyokat ki hozta Ægyptuſnac földéből, és idegen Iſtenekhöz haylottanac, és azokat imádtác és ſzolgáltác azoknac. Ez okaért mondom hogy boczátta ő reáioc az WR mind ezt az nyomorúſágot.

10 Lőn pedig az húſz eſztendő el múluán, mellyekben meg eppîté Sálomon az két házat, tudm illic az WR házát, és az király házát.

11 (Mellyeknec eppîtéſére Hiram az Tyruſnac kiállya adott vala aiándokon Sálomonnac Cedrus fákat, fenyű fákat, aranyat, és mindent az ő kéuánſága ſzerint,) ackor adá Sálomon király Hiramnac húſz városſt Galileánac földében.

12 Es ki méne Hiram Tyrusból hogy meg látná az városokat, mellyeket Sálomon király adott vala ő néki, és nem keduelé azokat.

13 Es monda: Miczodác ezec az városoc, mellyeket nékem adtal ſzerelmes atyámfia? Es 4 Chabul földnec neuezé azokat mind ez mai napîglan.

4: Az az Sonany, sáros, bitúán földnec.

14 Küldet vala pedig Hiram az királynac ſzáz és húſz talentum aranyat.

15 Ez az oka az adónac mellyet fel vetet vala Sálomon, hogy meg éppîtené az WR házát, és az ő maga házát, az (Sion varának) erősſégét, Ieruſálemnec kő falát, és Chatzort, Megiddot, és Gezert.

16 (Mert Pharaó az Ægyptumnac királlya el iött vala és meg vötte vala ſ-meg égette vala tüzzel az

zel az Gezert, az Cananęust pedig az ki lakic vala az városban meg ölte vala, és adta vala azt aiándokon az ő leányának, az Sálomon feleségének.

17 Meg eppîté pedig Sálomon az Gesert) és az alsó Bethchoront.

18 Bahalathot, Tadmort az puztában, azon az földön.

19 Es mind az fegyueres tár háznac városit, mellyec Sálomoné valának, és az siekereknec városit, az louagoknac városit, és mindeneket mellyeknec eppîtésére kéuánsága vala Ieruſálemben, és az [b] Libanusban, és az ő birodalmának minden földén.

b: Libanusnac neuezi nyari az házat mellyet a Libanus erdőnyl eppitet vala.

20 Mind azt a népet pedig, melly maradott vala az Emorręusoktól, Hittęusoktól, Perizęusoktól, Hiuędusoktól, és Iebusęusoktól, kic nem valának az Izrael fiai közzül.

21 Az az, ezeknec fiait kic ő vtánnoc azon az földön maradtac vala, kiket az Izraelitác ki nem vezthettec vala, azokat az Sálomon adó fizetőué tőue mind ez mai napîglan.

22 Az Izrael fiai közzül pedig nem vete senkit Sálomon siolgálat alá, hanem ezec hadakozó férfiac valának, és ő siólgai, és fő emberei, és ő hadnagyai, és az ő siekereinec és louagjnac feiedelmi.

23 Ezec közzül valának az palléroknac feiedelmi, kic pallérkodnac vala az Sálomon eppîtésén, őt siáz és ötuen, kic igazgattyác vala az népet az melly múnkalodic vala az eppîtésen.

24 Touábba az Pharaónac leánya fel méne Dáuidnac városából az ő házába mellyet Sálomon eppîtet vala ő néki. Ackor eppîté meg az Millotis.[c]

c: Erti az Sion várának erősséget és kerítését,

25 Aldozic vala pedig Sálomon minden esitendőben háromsior égő és hálá adó áldozatockal, az óltáron mellyet eppîtet vala az WRnac, és áldozic vala ió illattal, azonnis melly az WR előtt vala, és el végezé az házat.

26 Es Haiótis czináltatá Sálomon Esion gaberben, melly az Eloth mellet vala az veres tenger pártyan, az Edomnac földén.

27 Es el küldé az Hiram (kiral) az ő siólgait abban az haióban, kic ió haiósoc és az tengeren való iárásban tudósoc valának, az Sálomon siólgaiual.

28 Kic Ophirba menuén hozának onnét négy száz husz talentum aranyat, mellyeket vünec az Sálomon királyhoz.

X. Rész.

Az Sábának kiralyne asszonya el mégyen Sálomonhoz az ő bölczeségének halgatására, ki az Salomont nagy summa aranyval meg aiándokozza, miképpen azt viszontag Sálomon meg aiándokozza. Az vtan pól Sálomonnac arany paisiról, kirali pękiről, fegyverről, louagirol, és egyeb soc fęle gazdagságáról,

1 AZ Sebának kiralne asszonya pedig haluán Sálomon- *2. Paral. 9. Matth. 12. Luc: 11.*

monnac hirét, és az WRnac neuét, el iöue hogy meg kéſérgetné ötet nehez kérdeſeckel.

2 Es bé iöue Ieruſálembe igen nagy ſereggel és teuéckel, mellyec hoznac vala drága füueket, nagy ſoc aranyat, és drága köueket: és Sálomonhoz méne, és ſióla ö vele mindenekről az mellyec ſiuében valánac.

3 Meg feyté pedig az Sálomon ö néki minden kérdéſit, ſemmi nem vala el röytue az királtól, mellyet ö néki meg nem mondhatot vólna.

4 Es látá az Sábánac királyne aſſionya az Sálomonnac minden bölczeſégét, és az házat mellyet eppîtet vala.

5 Es az ö aztalánac étkeit, és az ö ſiólgainac üléſeknec rendit, és az ö ſiólgainac vduarláſoknac módgyát, és azoknac öltözeteket és pohár ſiékeit, és az ö áldozatty át mellyel áldozic vala az WRnac házában, *es el amélkodéc rayta.

*a Tremellius igy fordittia: és az gradicsot mellyen fel mennec vala, az WR Házába.

6 Es monda az királynac: Igaz vólt az beſiéd mellyet az én földemben hallottam vólt az te dólgaid felöl, és az te bölczeſéged felöl.

7 En pedig nem hihettem azokat az beſiédeket mîg én magam el nem iöttem és ſiemeiuel meg láttam. Imé pedig felét ſem mondottac meg énnékem, meghaladtad bölczeſéggeddel és ióſágoddal az hîrt az mellyet hallottam vala felöled.

8 Bódogoc az te embereîd, és bódogoc ezec az te ſiólgaid, kic vduarlanac te néked, hogy mindenkor halhatty ác az te bölczeſégedet.

9 Légyen az te WRad Iſtened áldott, ki annîra keduelt tégedet, hogy azIzraelnec királi ſiékibe ült tetet, miuel hogy ſierette az WR azIzraelt mind öröcké, és királlyá tött tégedet hogy itéletet és igaſſágot ſiolgáltatnál.

10 Es adá az királnac ſiáz talentum máſa aranyat, és ſoc drága fü ſierſiámokat és drága köucket. Nem hoztac az után illyen, és añi ſokſágú drága fü ſierſiámokat, az menît az Sábánac királne aſſionya adá Sálomon királynac.

11 Touábba az Hiramnac haióiais, melly aranyat hord vala Ophirból; hozá Heben fátis[b] Ophirból nagy böſéggel, és drága köucket.

[b] Nemellyec Almugim fátnac, nemellyec Brefilnec, nemellyec Thym fánac mondgyác: nemellyec Coralſnac mondgyác.

12 Es czinála az király azHeben fából oſilopokat mind az WR házánac, mind az király házánac, és az énekliöknec hegedöket és lantokat, nem hoztanac ollyan fákat, ſem láttanac ollyanokat mind ez mai napîg.

13 Az Sálomon király pedig adá az Sebánac kitálynе aſſionyánac mindent az mit kéuáná és kére ö töle, azoknélkül à mellyeket kezétül ada Sálomon király ö néki. Annác vtánna meg tére és méne az ö földébe ſiólgaiual egyetembe.

14 Vala pedig mérteke az aranynac melly kezéhöz iö vala Sálomonnac minden eſtendö-

ben,

ben, hat száz és hatuan hat talentum arany.

15 Annélkül az mi iö vala az áros emberektöl, és az drága fü fierszámmal kereskedö kalmároktól, és mind az Arabiabéli királyoktól, és annac az földnec tizt tartóitól.

16 Czinála pedig az Sálomon király két száz öreg paisokatis tiszta vert arányból, mindenic paiszra hat száz aranyat költé.

17 Es három száz kerekdéd paisokatis vert arányból, három font aranyat költé minden paiszra, és azokat az király helhezteté az Libanus örd̈önec házába.

18 Czinála annac felötte az király Elephant tetemböl egy nagy király széket, és be burîtá azt finum arannyal.

19 Hat lépés gráditsa vala az királi széknec, és az széknec az teteie kerekdéd vala hától, és oszlopoc valánac mind két felöl az üléfnec helyén, és két oroszlányoc álnac vala az oszlopoknál.

20 Tizenkét orószlány áll vala ottkét felöl az grádicznac hat lépésén, senki ollyant nem czinált semmi országban.

21 Minden italhoz való edéni annac felötte Sálomon király nac arányból valánac. Ismét minden edéni az Libanus érd̈önec házánac tiszta arányból valánac, nem vala azöc között semmi ezüst, mert annac semmi böczi nem vala Sálomonnac ideiében.

22 Mert Tharsisba járó haióia vala az királynac az tengeren, az Hiramnac haióiával, és egyszer három esztendöbe mégyen vala az haió Tharsisba, melly aranyat és ezüstöt, Elephant fogakat, maimokat és páuákat hoz vala.

23 Es fellyeb magaztaltatéc Sálomon király gazdagsággal és bölczeséggel, mind az egész földön való királyoknál.

24 Es mind az egész földön való népec keuányác vala látni Sálomont, hogy halhatnác az ö bölczeségét, mellyet az Isten az ö szivébe adott vala.

25 Es mindenec ö néki aiándokot hoznac vala, ezüst es arany edényeket, öltözeteket, hadi fierszámokat; fü fierszámokat, louakat, öszuéreket esztendönként.

26 Egybegyüyté azért az ö szekereit és louagait, és lön ö néki ezer és négy száz szekere, és tizenkét ezer louágia, kiket helhezteté az szekereknec városiban, és hogy az királlyal lennénec Ieruzsálemben.

27 Es meg böuité az király Ieruzsálemben az ezüstet mint az kö uet, és az Cedrust mint az vad figet, mellyec nagy böséggel teremnec az mezön.

28 Es Sálomonnac Ægyptusból hoznac vala louakat, mert az királynac kereskedöi szereggel vészic vala az louakat pénzen.

29 Es Ægyptusból egy szekér hat száz ezüst szeluszal iö vala ki, egy ló pedig más fél százzal, és ezképpen hozzác vala mind az

e. Tudnillik, az Sálomon ſzólgái.

Hittęnſoknac, mind az Syriabélieknec királinac.e

XI. Réſz.

Sálomon király az ſok idegen aſſíoni állatoknak ſzerelmétől meg czalattatuán, baluány imádásába eſik, melly dologért az iſten meg ígyegeri őtet az ő országának haſonlásával, vagy az ő maradékáról való el ſzakadásával, és rámázz reáia két ellenſéget. Ieroboamnac Igeri Iſten az Prophéta által az Izraelnec tiz nemzetségét, el fuc Ieroboam Sálomon előtt Egyptusba, és ott lakik Sálomonac halálaig.

1 AZ Sálomon király pedig meg ſiereté ſok idegen aſſíoni állatokat, keuáltképpen az Pharaó leányát, Moabitáknac Ammonitáknac, Edomitáknac, az Sidonbélieknec, és Hittęuſoknac leánit.

[Deut: 7.] 2 Azoknac az pogányoknac leánit, az kic felől azt mondotta vala az WR az Izrael fiainac: Ne közösűllyetec ő vęlec, őkis ne közösűllyenec ti veletec, miuel hogy az ő Iſtenec után haytyác az ti ſiiueteket. Ezekhöz mondom ragazkodéc Sálomon ſierettettel.

3 Valánac annac felőtte ő nekic feleſégei, királyne aſſíonyoc hęt ſiáz, és három ſiáz agiaſi. Es az ő aſſíoń népei el haytác az ő ſiiuét.

4 Es mikor immár meg vénhűtt vólna Sálomon, az ő feleſégei el haytác az ő ſiiuét az idegen Iſtenec után, és nem vala az ő ſiiue tökélletes az ő WRáual Iſtenéuel, az mint az ő attyának Dáuidnac ſiiue vala.

5 Mert Sálomon kőueti vala az Aſthoreth Báluány Iſtent az Sidonbélieknec Iſtenét, és az Milchomot az Ammonitáknac vtálatos báluányát.

6 Gonoſi dolgot czelekedéc azért Sálomon az WRnac ſzemei előtt, és nem kőueté ollyan tökélletes ſéggel az WRat mint Dáuid az ő attya.

7 Ackor eppíte Sálomon Templomot az Chamoſnac az Moabitáknac vtálatós báluányának, az hegyen melly Ieruſálemnec ellenébe vagyon, és Molochnac az Ammon fiainac vtálatos báluányának.

8 Es ezképpen czelekedéc Sálomon mind az ő idegen feleſégiuel, kic ió illatal áldoznac vala az ő Iſteneknec.

9 Meg haraguéc azért az WR Sálomonra, hogy el haylott vala az ő ſiiue az ő WRától Iſtenétől, ki meg ielent vala néki kęt vtal.

10 Es erről paranczolatot adott vala néki, hogy ne kőuetne idegen Iſteneket, és mind az által meg nem őrizte vala az WRnac paranczolattyát.

11 Monda annac okáért az WR Sálomonnac: Miuel hogy illyen gonoſság találtatott te benned, és meg nem őrizted az én ſzőuetſégemet és az én rendeleſimet, mellyeket paranczolram vala te néked, el ſzakaztom te tőled az országot, és adom azt az te ſzolgádnac.

12 De mind az által mîg çlſi nem czelekeſiem azt Dáuidért az te atyádért, hanem az

té fi-

te fiádnac kezétől ſiakaztom el azt.

13 Mind az által nem ſiakaztom el az egéſi királi birodalmat hanem egy nemzetſéget adoc az te fiádnac Dáuidért az én ſiolgámért és Ieruſálemért, mellyet magamnac válaztottam.

Sálomonnac első rendbéli ellenſége.

14 Támazta azért ellenſéget az WR Sálomonra, az Edombéli Hadadot, ki az Edombéli király nemzetből való vala.

15 Mert mikor Dáuid az Edomitác ellen ment vólna, és Ioab az vitézeknec hadnagya el ment vólna az meg ölteknec temetéſére, és le vágott vólna minden férfiui nemét.

16 (Mert hat hólnapíg lőn ott Ioab az egéſi Izraellel, míglen minden férfiui nemét el vesztené Edomban.)

17 Ackor ſialadott vala el Hadad, és vęle eggyűt valami Edomitác az ő attyának ſiólgai közzűl, bę ménuén Ægyptusba. Hadad pedig (ackor) kis gyermec vala.

18 Kic fel keluén Midianból, ménénec Paramba, és mellé-iec véuén az Paranbéli férfiac közzűl egy nehányát, bę ménénec Ægyptusba Pharaóhoz az Ægyptumbéli királyhoz, ki házat ada néki, és ételt italt ſzolgáltata néki, Ioſſágotis ada néki.

19 Keduében lőn annac okáért Hadad Pharaónac, vgy annira hogy feleſégűl ada néki az ő feleſégénec őtczét, az Thaphnes kiráine aſſiſſonnac őtczét.

20 Szülé pedig ő néki a Thaphneſnec őtcze fiat az Genúbathot, Pharaónac házában, az Pharaó fiai között.

21 Mikor pedig Hadad meg hallotta vólna Ægyptusban hogy el alutt vólna Dáuid az ő attyáival, és hogy Ioabis az ſeregnec hadnagya meg hólt vólna. Ackor monda Pharaónac: Boczás el hadd mennyec el az énföldembe.

22 Felele Pharaó ő néki: Minélkűl ſiükölködől én nálam hogy az te földedbe igyekezel menni? Felele az: ſemminélkűl nem ſiükölködem, de kérlec boczás el engemet.

Sálomonnac máſic rendbéli ellenſége.

23 Támazta annac felőtte az Iſten néki ellenſéget az Rezónt Eliadnac fiát, ki el futot vala az ő wrától az Hadad ezertől, az Sobahbéli királtúl.

24 Es hadakozó férfiakat gyűytöt vala melléie, és ő vala az ſeregnec hadnagya, mikoron meg ölé őket Dáuid. Az után Damaſcumba ménuén ott lakának, és wralkodának Damaſcumban.

25 Es ellenſége lőn Izraelnec Sálomonnac egéſi ęltében, az nyomorúſágnélkűl mellyet czelekeſiic vala Hadad, és meg gyűlölé az Izraelt, és wralkodéc Syriában.

Sálomonnac harmad rendbéli ellenſége.

26 Az Ieroboamotis pedig fel támazta az WR, az Ephratęus Nebatnac fiát az Seradahtól valót. (Kinec az annyának Seruah vala neue, egy özuegy aſſiſſoni állat,) ki Sálomonnac ſiolgáia va-

la, annira hogy fel emelné az ő kezét az király ellen.

27 Es ezt az okát ada miért támadot vólna à király ellen, Mert (Sálomon) meg epitétte az Millot és bé rakatta az ő attyának Dáuidnac városának romláſát.

28 Az Ieroboam pedig erős férfiu vala, és látuán Sálomon hogy az ő ſiolgáia az ő dolgában ſiorgalmatos vólna, reáia veté az Ioſeph házának gond viſeléſének minden terhét.

29 Ackor az időben pedig mikor Ieroboam ki ment vólna Ieruſálemből, meg találá ötet az úton Ahias à Silobéli Prophéta, ő pedig vij öltözetben vala, és czac ketten valának az mezőn éggyüt.

Ahijas Prophéta.

30 Es meg ragaduán Ahijas az vij ruhát melly azon vala, haſita azt tizenkét réſire.

31 Es monda Ieroboamnac: vedd el magadnac az tíz réſit, Mert ezt mondgya az Izraelnec WRa Iſtene. Imé el ſiakaztom az orſiágot Sálomonnac kezétől, és te néked adom az tiz nemzetſéget.

32 Czac egy nemzetſégét hagyoc pedig ő nála az én ſiólgámért Dáuidért és Ieruſálemnec városáért, mellyet magamnac válaztottam az Izraelnec minden nemzetſégi közzül.

33 Ez okért mert el hadtanac engemet; és imádtac az Aſthorethot áz Sidonbéliecknec Iſtenét, és Chamoſt az Moabitáknac Iſtenét, és Molochot az Ammon fiainac iſtenét és nem iártanac az én útaimban, azt czelekedvén az mi tettzet vólna az én ſiemeimnec, és meg nem őriztéc az én végezéſimet és itéletimet, az mint Dáuid az ő attya (meg őrizte.)

34 Nem véſiec mind az által el ſemmit az királi birodalomban az ő kezétől, hanem akarom hogy feiedelem légyen az ő életének minden edeiében. Dáuidért az én ſiolgámért, kit magamnac válaztottam, miuel hogy meg őrizte az én paranczolatimat és végezeſimet.

35 De az ő fiának kezétől el véſiem, és te néked adom azt, tudni illic, az tíz nemzetſéget.

36 Az ő fiának pedig egy nemzetſéget adoc, hogy Dáuidnac az én ſiolgámnac légyen én előttem ſiőuedneke mindenkor Ieruſálemben, mellyet magamnac válaztottam hogy ott helheztetném az én Neuemet.

37 Tégedet pedig fel véſilec, és uralkodol mindeneken az te lelkednec kéuánſága ſierint, és király leſiſi Izraelben.

38 Es ha te minden parantſolatimnac engedendeſi, és iárándaſi az én útaimban, és azt czelekedended az mi tettzic énnékem, meg őrizuén az én rendeléſimet és paranczolatimat az mint Dáuid az én ſiólgám czelekedett, én te veled léſiec, és eppítec te néked állándó házat, az mint Dáuidnac eppítettem, és néked adom az Izraelt.

39 Es meg ſanyargatom ez okért

kért Dáuidnac maguát, de mind az által nem mind őröckéig.

40 Igyekezic vala pedig Sálomon meg ölni Ieroboamot, annac okaért fel keluén Ieroboam, futá Ægyptusba Sesachoz az Ægyptumbéli királyhoz, és lőn Ægyptusban míg meg halna az Sálomon.

41 Az Sálomonnac pedig egyéb dólgai és minden czelekedeti mellyeket czelekedett, és bölczesége, auagy nem irattatáké meg az Sálomon czelekedetiről irott könywben?

42 Az napoc pedig az mellyekben wralkodott Sálomon Ierusálemben, Negyuen esztendő vólt.

43 Es el aluuéc Sálomon az ő attyáiual, és el temettetéc az ő attyának Dauidnac városában. Es Roboam az ő fia wralkodéc ő helyette.

XII. Rész.

Az Izrael orßága meg hasonlic, és kettéßakad az Roboamnac kegyetlenßege miatt, és czac az Iudah nemzetßege marad az Roboam mellett, az tiz nemzetßég az Ieroboamot választya királynac,

1 EL méne pedig Roboam Sechembe, mert oda gyűlt vala az egéßi Izrael, hogy királlyá tennéc őtet.

Roboam Negyedik király az Iudanac háßán 17. eßztendig.

2 Mikor pedig meg hallotta vólna Ieroboam Nebatnac fia, ki még Ægyptusban vala, (az houá futot vala Sálomon király elől,) viſſza iőue ackor Ægyptusból.

3 Es hozzá küldué el hiuatác őtet. El ménének pedig Ieroboam és Izraelnec egéßi gyülekezete, és ßolánac Roboamnac, monduán.

4 Az te atyád igen meg nehezítette az mi igánkat, de te moßtan könnyebicz meg az te atyádnac kemény ßolgálatryát és az nehéz igát mellyet mi reánc vetett, és ßolgálunc te néked.

5 Es monda nékiec: Mennyetec el és harmad nap múlua iőjetec viſſza hozzám. El méne annac okaért az nép.

6 Es tanáczot tarta Roboam az vén népeckel, kic Sálomon előtt az ő attya előtt állottanac vala çltében, monduán: Miczoda tanáczot adtoc ti, hogy ez népnec választ tegyec.

7 Es ßolánac azoc, monduán: «Ha az mai napon kedvét tésied ez népnec, és nékiec ßolgálßi, az az, jó választ tésséß nékiec, mind çltig ßolgálnac te néked. vén tanácz.

8 Meg veté pedig az véneknec tanáczokat, az mellyet ő néki adtanac vala, és tanáczot tarta az Iffiackal, kic ő vele éggyűt néuekedtec vala fel, kic ő előtte vduarlanac vala.

9 Es monda azoknac: Miczoda tanáczot adtoc ti, hogy választ tegyűnc ez népnec, melly én nékem ßóluán azt mondgya, könnyebicz meg az igát, mellyet mi reánc vetett az te atyád.

10 [b] Mondánac pedig néki az iffiac, kic éggyűt neuekedtec vala Iffiu tanácz.

vala fel ő vçle, Igy ſióly ennec ez
népnec, melly ſzóluán te néked
ezt mondgya, az te atyád meg
nehezitette az mi igánkat, te pe-
dig meg könnyebiczed mi né-
künc, ecképpen ſióly mondoc
nékiec: Az én kiſsebic vijom na-
gyob az én atyámnac egéſi dere-
kánál.

11 Moſtan annac okaért az én
atyám ha ti reátoc nehéz igát ve-
tett, én nehezbé téſiem az ti iga-
tokat, Az én atyám oſtorockal
e: Scorpiocz' hal. az az, vaſas oſtorockal, mert az ſcorpio deres hal nem ezac annaz mérges állat, hanem az vaſas, tövisſes oſtoris ſcorpionac nemezitte. oſtorozott titeket, én pedig vaſas
oſtorockal oſtoroſſlac titeket.e

12 El méne annac okaért Iero-
boam, és mind az ſokaſág Ro-
boamhoz hármad napra az mint
meg hadta vala az király, ezt
monduán: Iöijetec hozzám har-
mad napra.

13 Es az király kemény válazt
tön az népnec, meg vetuén az
véneknec tanáczát, mellyet ad-
tác vala ő néki.

14 Szóla pedig nékiec az iffiak-
nac tanáczoc ſzerint, monduán:
Az én atyám meg nehezitette az
ti igatokat, én pedig nehezbé té-
ſiem. d Az én atyám oſtorockal
d. Kegyetlen ſégnec példá- ia. vert titeket, de én vaſas oſtoroc-
kal oſtorozlac benneteket.

15 Es nem halgatá meg az ki-
rály az népet, mert az WRtól
lön ennec az oka, hogy meg e-
röſsitené az ő beſzédét az mel-
Supra: 11, lyet ſzólot vála az Silobéli Ahias
által, Ieroboamnac az Nebath fi-
ának.

16 e Mikor pedig látta vólna
e: Az iffiu tanácz veſzedelmes. az egéſi Izrael, hogy meg nem
halgatta vólna öket az király, fe-
lelénec az királynac ezképpen:
Miczoda reſzünc vagyon mi né-
künc Dáuidban? Ninczen mi né-
künc örökſégünc az Iſainac fiá-
ban, meny el az te haylokidba ô
Izrael. Moſtan viſeld gondgyát
immár az te házadnac ô Dáuid.
El méne azért az Izrael az ő hay-
lokiba.

17 Roboam pedig azokon az
Izrael fiain wralkodéc, az kic
Iudánac városiban laknac vala.

18 El küldé pedig Roboam ki-
rály Adoramot, ki rauó vala, és
meg köueze ötet az egéſi Izrael
és meg hala. Roboam király pe-
dig nagy hamarſággal ſiekerébe
f. Az Izrael országnac háſonlása. fel ülé hogy ſialadna Ieruſálem-
be.

19 f Es el ſzakada az Izrael né-
pe Dáuidnac házától mind ez
g: Ieroboam első király az tiz nemzetſégen az háſonlás után, 22. eſztendeig halot ezt eſzedbe vigyed hogy az országnac háſonlásától fogua az tiz nemzetség Izraelnec nevezteti, mivel hogy az nepnec nagyob réſze ſzakadot vala el, kic Salamárban emeltec vala királi. Az kic pedig az Sálomon fia mellet marátac vala Ieruſálemben, azoc az Iudah nemzetſegerül nevezteteć. mai napiglan.

20 g Lön annac okaért mikor
meg hallotta vólna az egéſi Izra-
el hogy meg iött volna Iorobo-
am, érötte külduén hiuatác ötet
az gyülekezetbe, és királlyá ke-
néc ötet egéſi Izraelen, ſenki pe-
dig nem köueté Dáuidnac házát,
hanem czac egyedül az Iudánac
nemzetſége.

21 Méne annac okaért Robo-
am Ieruſálembe, és öſſue gyüy-
té Iudánac egéſi házát, és Beni-
aminnac nemzetſégét, tudni illic
ſiáz és nyóltzuan ezer válogatott
hadra valókat, hogy meg viná-
nac az Izrael házáual, hogy viſ-
ſia nyernéc az országot Roboam-
nac az Sálomon fiának.

22 Lön

22 Lön pedig az Isten beſiéde Semeiahoz az Isten emberéhöz, monduán.

23 Ezt mondgyad Roboamnac az Sálomon fiának, az Iudah királlyának, és az egéſz Iudah és Beniamin házának, és à több népnec, monduán.

24 Azt mondgya az WR: Fel ne mennyetec és ne hadakozzatoc az ti attyátokfiai ellen az Izrael ellen, tęrietec meg kiki házába, mert én tőlem lött ez dolog és engedénec az WR beſiédénec, és viſſſa tęruén el ménénec az WRnac beſiéde ſierint.

25 Meg eppíté pedig Ieroboam Sichemet Ephraimnac hegyén, és abba lakéc, és onnét ki ménuén meg eppíté Penuelt.

26 Monda pedig Ieroboam az ő ſiuében: Mayd viſſſa tęr az orſiág az Dáuid házához.

27 Ha fel mégyen ez nép hogy áldozatot tégyen Ieruſálemben az WRnac házában, ez népnec ſiue az ő WRához Roboamhoz az Iudah királyához haiol, és engemet meg öluén, viſſſa tęrnec Roboamhoz az Iudah királyához.

b Ieroboam király bálványokat tesz, hogy az Izrael elitec ne menyenec Ieruſálembe az Istennec tiszteletre és ő tőlle el ne hagyiák.

28 bTanáczot tartuán azért az király, czináltatá kęt arany boriu képet és monda ő nékic: Elég hogy ez ideig Ieruſálembe iártátoc: Imhól vadnac az te iſtenid ô Izrael, kic tégedet ki hoztanac az Ægyptuſnac földéből.

29 Es eggyiket helhezteté Bethelben, az máſikat pedig Danban.

30 Es lön ez dolog nagy bűnnec oka, hogy tudni illic az nép menne ez báluány eleibe mind Dan városig.

31 Czinála aňac felőtte Templomot, és papokat ſierzé, nemellyeket az kőſség közzül, kic nem valának az Leui fiai közzül.

32 Szerzé annac felőtte Ieroboam innepetis az nyóltzadic hólnapba, az hólnapnac tizen ötödic napián, az Iudahbéli innepnec módgya ſierint, és áldozatokat áldozéc az óltáron. Haſonlatos képpen czelekedéc Bethelbenis, áldozuán az boriuknac mellyeket czinált vala, és ſierzé Bethelben papokat az kápolnákhoz mellyeket czinált vala.

33 Aldozéc az óltáronnis, mellyet czinált vala Bethelben, az nyóltzadichólnapnac tizen ötödic napián, abban mondom az hólnapban, mellyet az ő ſiuében gondólt vala, és innepet ſierzé az Izrael fiainac, és fel méne az óltárra hogy ió illatot ſierezne.

XIII. Réſz.

Az Prophéta meg ſeddi Ieroboamot mikor áldoznéc az boriu képeknec és megiőuendöli az Ioſiainac ſzületéſét, ki által Isten boſſúlláná az baluányozókon, melly iőuendő réſzt czuda rételeckelis meg erősíti. Meg czalattatic más Prophetaról mikor az ő vtában menne, és az oroſlányual az vtan el hagattatic, Kinec teſtét azon Prophéta el temeti, es az ő fiai előtt az Prophéta beſédét erősíti.

1 IMé pedig az Istennec embere el iőue Iudaból Bethelbe az WRnac beſiédéuel, Ieroboam pedig áll vala az óltár mellet hogy ió illattal áldoznéc.

2 Es ki-

2 Es kiálta az óltár ellen az WRnac beſiédével, és monda: óltár, óltár, ezt mondgá az WR, Imé egy férfiu ſiületic az Dáuid házából, kinec neue léſſen Iosias, ki meg áldozza te raytad az te körüled való papokat, kic ió illatot ſiereznec moſtan te raytad, és az emberec tetemitis meg égetic te raytad.

Lasd meg 4. Reg: 23.

3 És vgyan azon napon czudattön, monduán: Ez léſſen iegye hogy az WR mondotta légyen ezt: Imé az óltár meg haſad, és ki omol az hamu, az melly rayta vagyon.

4 Lön pedig, mikor meg hallotta vólna az király az Iſten emberének beſiédét, mellyet kiáltot vala az óltár ellen Bethelben, ki nyuyta Ieroboam az ő kezét az óltártól, monduán: fogiátoc meg ötet, és meg ſiárada az ő keze mellyet ki nyuytot vala ő ellene, és nem vonhatá be az kezét.

5 Az óltár annac felötte meg haſada és ki omla az hamú az óltárból az iegy ſierint az mellyet tött vala az Iſten embere az WRnac beſiéde által.

6 Szóla annac okaért az király, és monda az Iſten emberének: Könyörög az te WRadnac Iſtenednec és imátkozzál én éröttem, hogy eſmét hozzám haiollyon az én kezem: Könyörgé annac okaért az Iſten embere az WRnac, és hozzá haylá az királynac keze, és ollyan lön mint az elött.

7 Ackor ſióla az király az Iſten emberének, Iere haza én velem, és egyél ebédet és meg aiándokozlac.

8 Es monda az Iſten embere az királynac: Ha nékem adnád az te házadnac felét, nem mennéc el veled, és nem enném kenyeret, ſem vizet nem innám ez helyen.

9 Mert ezt paranczolta az WR énnékem az ő beſiéde által, monduán: Ne egyél ott kenyeret, vizet ſe igyál, viſſia ſe téry azon az vton az mellyen el mentendeſi.

10 El méne azért más vton, és nem tére mege azon az vton az mellyen Bethelbe ment vala.

11 Egy vén Prophéta lakic vala pedig Bethelben, kinec az fia el méne, és meg beſiélé az ő attyának mind azt az dolgot, mellyet az napon czelekedett vala az Iſten embere Bethelben, és az beſiédeket az mellyeket ſiólot vala az királynac, és meg beſiélléc azokat az ő attyoknac.

12 Ackor monda nékiec az ő attyoc: Mellyic vton ment el? és meg mutatác néki az ő fiai az vtat mellyen el ment vala az Iſten embere, ki Iudaból iött vala.

13 Monda annac felötte az ő fiainac, nyergellyétec meg én nékem az ſiamárt, kic meg nyergelác néki az ſiamárt, és fel ülé reája.

14 Es el méne az Iſten embere

után

vtán, es meg találá ötet üluén egy czer fa alatt, és monda néki: Te vagyé amaz Iſten embere ki Iuhaiából iöttél? Es monda: En vagyoc.

15 Ackor monda néki: Iere háza vçlem, és egyél kenyeret.

16 Es felele az: Nem mehetec viſſza veled, bę ſem mehetec hozzád, nem éſſem kenyeret, vizet ſem iſſom te veled ez helyen.

17 Mert meg vagyon nékem az WRnac beſſédéuel paranczolua. Ne egyél kenyeret, vizet ſe igyál ott, és ne tęry azon az vton viſſza az mellyen oda menendeſi.

18 Felele az ö néki: Enis Prophéta vagyoc mint ſiinte te, és énnékem az Angyal ſiólot az WRnac beſſédéuel, monduán: Hozd viſſza ötet veled az te házadba, hogy kenyeret egyéc és vizet igyéc. Es ècképpen hazuda néki.

19 Meg tęre annac okaért ö vçle és kenyęret enéc az ö házában, és vizet iuéc.

20 Mikoron pedig ök az aztalnál ülnénec: Lön az WRnac beſſéde az Prophétához, az ki ötet vſſiſia hozta vala.

21 Es kiálta az Iſten emberének az ki Iudából iött vala, ezt monduán: Ezt mondgya az WR, Miuel hogy engedetlen vóltál az WR ſiáiának, és meg nem tartottad az paranczolatot, mellyet teneked az te WRad Iſtened paranczolt vala.

22 Hanem meg tęrtél és kenyeret öttél és vizet ittál az helyen, melly felöl azt mondotta vala te néked, Ne egyél ött kenyeret, vizet ſe igyál. Nem temettetic az te teſted az te atyádnac koporſóiában.

23 Minec vtánna azért ötte vólna kenyeret és iuott vólna, megnyergelé néki az ſiamárt, tudni illic az Prophétának az kit viſſza hozott vala.

24 Mikor azért el ment vólna, egy oroſſlány találá ötet az vton, melly meg ölé ötet, és az ö teſte az vton fekſſic vala, és mind az ſiamár, mind az oroſſlány, az teſt mellet állanac vala.

25 Es imé az férfiac, kic azon el mennec vala, meg látác azt az teſtet hogy fekſſic vala az vton, és az oroſſlánt az ki mellette áll vala, és el ménuén megbeſzéllyéc az városban, mellyben az vén Prophéta lakic vala.

26 Mellyett mikor meg hallot vólna az az Prophéta, az ki viſſza hozta vala ötet az vtról, monda: Az Iſten embere az, az ki engedetlen vólt az WRnac ſiáiának. Ez okaért adta az WR ötet az oroſſlánnac, és az rontotta egybe es ölte meg ötet az WRnac beſſéde ſierint, mellyet ſiólot vala néki.

27 Szóla annac felötte az ö fiainac, monduán: Nyergellyétec meg nékem az ſiamárt. Es megnyergeléc.

28 Ki

28 Ki mikor el ment vólna, meg találá az ő testét hogy az vtban fekennéc, és mind az siamárt mind az orosiláht, kic az test mellet állanac vala. Nem euéc az orosilány az testben, az siamártis nem sérte meg.

29 Es fel vöué az prophéta az Isten emberénec testét, es fel téué azt az siamárra, és visiia hozá, es iöue az ő városába, hogy ot siratná és el temetné ötet.

30 Es bé töué az ő testét az ő maga koporsóiába, és siratác ötet, monduán: Ah szerelmes atty ámfia.

31 Minec vtánna pedig el temeté ötet, szóla az ő fiainac ezképpen: Mikoron meg halandoc, ebbe ez koporsóba temessetec engemet, mellybe az Isten embere temettetet, az én tetemimet tegyétec az ő tetemi mellé.

32 Mert bé tellyesedic az az mit meg kiáltot az WRnac beszédéuel, mind az óltár ellen melly Bethelben vagyon, mind az magas hegyeken való házac ellen, mellyec Samariánac városiban vadnac.

33 Ezec noha mind meg löttec vala, mind az által vgyan nem tére meg Ieroboam az ő gonosz vtáról, hanem esmét papokat rendelé az Templomokba, és az ki néki tetzic vala azt válaztya vala hogy lenne az magas helyeken való kapolnáknac papia.

34 Es ez dolog ada okot az Ieroboam házánac büntetésére, hogy ki gyomláltatnéc, és el töröltetnéc ez földnec színéről.

XIIII. Rész.

Az Ieroboam felesége mikor Ahias Prophétahoz ment vólna, hogy az ő beteg fiaról idöuendöt kérdgyen, meg mondgya az Prophéta neki az Ieroboam birodalmának romlását, és az gyermec halálát is, Meg hal az Ieroboam. Sesac meg foztya Ierusálemben az Isten házat, Es az királyer; minden gazdag ságáról. Meg hal Roboam, és az ő fia Abiah vralkodic ő helyette.

1 ACkor meg betegedéc Abia, Ieroboamnac fia.

2 Es monda Ieroboam az ő felességénec: kely fel mostan, és változtasd meg öltözetedet, hogy meg ne esmeriéc hogy te légy Ieroboamnac felesége, és meny el Siloba. Imé ott vagyon Ahias Prophetá, ki elein meg mondotta vala én felölem hogy királya lennéc ez népen.

3 Végy pedig vagy tíz kenyeret hozzád, és pogáczákat, és egy edényben mézet, és mennyel ő hozzá, ő meg mondgya te néked mint léssen az gyermeknec dólga.

4 Es ezképpen czelekedéc az Ieroboam felesége, mert fel kelvén el méne Siloba, és bé méne Ahiasnac házába, Ahias pedig nem láthat vala, mert meg homályosodtac vala az ő siemei az ő vénségénec miatta.

5 Az WR pedig monda Ahiasnac: Ahia, imé az Ieroboamnac felesége ide iött, hogy valamit kérdgyen az ő fia felöl, mert beteg, te azért így s-így sióly nékie, és mikor el iöuend, másnac tétte ti magát.

6 Mi-

6 Mikor annac okaért hallotta vólna Ahias az ő lábainac zörgéſét mikor az aytóhoz közelgetne, monda: Iöy bę Ieroboamnac feleſége, miér tétteted magadat máſnac? En pedig küldettem te hozzád kemény köuetſéggel.

7 Meny el mond meg Ieroboamnac: Ezt mondgya az Izraelnec WRa Iſtene, miuel hogy én tégedet az én népem közzül fel magaztaltalac, és tégedet feiedelemmé töttelec az én nepemen az Izraelen.

8 Es el ſzakaſztottam az orſiágot az Dáuid házától, és azt te néked adtam. Te pedig nem vóltál ollyan mint az én ſzólgám az Dáuid, ki meg őrizte az én paranczolatimat, és ki engemet köuetet tellyes ſiiwből, czac azt czelekeduén az mi nékem kedues vólt.

9 Hanem gonoſibúl czelekedtel mind azoknál az kic te előtted vóltanac, mert el mentél és idegen Iſteneket czináltál magadnac, és öntött képeket, hogy engemet haragra ingerlenél, engemet pedig hátra vetettél.

10 Annac okaért én veſiedelmet hozoc Ieroboamnac házára, és ki îrtom az Ieroboamnac maradékit mind az falrà huddozóig, és mind az bę rekeztettet, mind el hagyattattat, és ki hányom az Ieroboamnac házát miképpen az ganéit ki ſioktác hanni, mîgnem végét ſzien.

11 Az ki meg hal az Ieroboam maradéki közzül az városban, azt az ebec éſiic meg, az ki pedig az mezőben hal meg, az Eegi madarac éſſic meg. Mert az WRa ſzólot.

12 Te pedig kely fel és meny házadhoz, és mihelt az városba bę mégy, ottan meg hal az gyermec.

13 Es az egéſi Izrael ſirattya őtet és el temeti, mert czac ez egyedül temettetic koporſóban az Ieroboam maguából, miuel hogy az Izraelnec WRa Iſtene ő benne egyedül talált kedues dolgot Ieroboamnac háza népe közzül.

14 Es támaszt az WR magána királt Izraelben, ki ki gyomlálya Ieroboamnac házát egy napon. [b] De miczoda ez moſt?

15 Es meg veri az WR Izraelt azképpen az miképpen az nád az vízben ide ſ-touá hányattatic, és el ſiakaztya az Izraelt erről az földrül, mellyet adott az ő attyoknac, és el oſſlattya őket az folyó vizen túl, miuel hogy berkeket czináltac magoknac, az WRat haraga indîtuán.

16 Es kęzbe adgya az Izraelt az Ieroboamnac bűneiért, ki ő magais vétkezet, és Izraeltis bűnbe eytette.

17 Fel kele annac okaért az Ieroboamnac feleſége, és ſzamęy jutá Tirſába, mihelt pedig az házának küſiöbén bę lépéc, ottan meg hala az gyermec.

18 Es el temeté őtet és Iſraela őtet egéſi Izrael az WRnak beſzéde ſzerint

b. Az ki semmi ez most ſtani nyomorúſág annyi képpen az melly kőkeziben. Nem mellyre igy fordittyac. Mit mondac hogy támaszt ſiá Iſmaelnek fel támasztóia.

a. Az falra huddozion az ebet értsd mint ha azt mondaná: Ieroboamnac meg ebétsz el veztem. Az be rekeztettet pedig es az el hagyattattot értsd azokat az kic az ellenség kezébe eſtek es az kic attól megſzabadúltac.

ſierint, mellyet ſiölot vala az ő ſiolgáiának Ahias Prophétának általa.

19 Az Ieroboamnac pedig egyéb czelekedeti, tudni illic mimódon hadakozott és wralkodott légyen, Imé meg vadnac îruán az Izrael királinac Chronica könyuökben.

20 Az idő pedig mellyben wralkodott Ieroboam, huſſon két eſztendő, és el aluuéc az ő attyáiual, és wralkodéc Nadab az ő fia ő helyette.

21 Roboam pedig az Sálomon fia wralkodéc Iudaban: Negyuen egy eſztendős vála Roboam mikor wralkodni kezdé, és tizen hét eſztendeig wralkodéc Ieruſálemben, abban az városban mellyet az WR válaztott vala magának, az Izraelnec minden nemzet ſégi közzül, hogy ott helheztetné az ő neuét. Az ő annyának pedig Namah vala neue, ki az Ammon nemzetſégéből való vala.

22 Es Iudah gonoſiúl czelekedéc az WRnac ſiemei előtt, és haragra indîtác őtet inkáb hogy nem mint azoc az vétkec az mellyeket czelekedtec vala az ő attyoc.

23 Mert ökis eppîténec magoknac óltárokat és faragott képeket és berkeket minden magas halmon ej minden zöldellő fa alatt.

24 Valanak is férfiu paráznakis az országban, és czelekedénec az pogányoknak, minden vtálatos vétkek ſzerint, kiket az WR ki üzött vala az Izrael előtt.

25 Lön pedig az Roboam királynac ötödic eſztendejében fel iöue Seſac az Ægyptusbéli király Ieruſálem ellen.

26 Es el viué az WR házának kénczét, és az király házának kénczét, mindeneket el vön. El viué mind az arany paiſokatis mellyeket Sálomon czinált vala.

27 Es czinála Roboam király azoc helyébe ęrcz paiſokat, és adá azokat azoc kezébe, kic az király kapuián állóknac feiedelmi valának.

28 Mikor pedig az király bę mégyen vala az WR házába, el viſzic vala azokat az ſiolgác, és eſmét viſiſia hozzác vala az ſiólgác házába.

29 Az Roboamnac több dólgai pedig és minden czelekedeti, nemde nem még vadnaké îrua az Iudah királyáinac Chronica könyuében?

30 Vala pedig Roboam és Ieroboam között hadakozás mind éltig.

31 Es el aluuéc Roboam az ő attyáiual, és el temettetéc azockal éggyüt Dáuidnac városában, és az ő annyának Naamah vala neue, az Ammonitác nemzetſégéből való, és wralkodéc Abia az ő fia ő helyette.

XV Réſz.

Wralkodic Iudaban az Abiah. Az után Aſa, Meg iramatic rouábba az Aſa és Baaſa között való hadakozas. Aſa főverſéget nyer Benhadaddal és Benhadad Izrael orſaga ellen. Aſa [illegible] Izrael orſaga ellen. Aſa [illegible] dic loſaphat, Ieroboam után Nadab [illegible] gadbot meg öli Baaſa Izraelben.

Az Ie-

Abia örödic király Iudæ országában, 3. eſztendeig.

1 AZ Ieroboam királynac az Nebat fiának pedig tizen nylótzadic eztendeiében wralkodéc Abiah Iudában.

2 Három eſitendeig wralkodéc Ieruſálemben, az ő annyának pedig Maacha vala neue, ki Abſolomnac leánya vala.

3 Es iárá az ő attyának minden bűneiben, mellyeket ő előtte czelekedett vala, és nem lön az ő ſiiue tökélletes az ő WRáual Iſtenéuel, mint Dáuidnac az ő attyának ſiiue.

4 De mind az által Dáuidért ada az ő WRa Iſtene ő néki ſiőuedneket Ieruſálemben, fel magaztaluán az ő fiát ő vtánna, és Ieruſálemet meg orőſsituén.

5 Miuel hogy azt czelekedé Dáuid az mi kedues vala az WRnac ſiemei előtt, és el nem táuozott vala mind azoktól mellyeket meg paranczolt vala néki az ő életének minden ideiében, az Hittęus Vriáſnac dolgától meg váltua.

6 Roboam kőzött pedig és Ieroboam kőzött hadakozás és viſſa vonás vala mind éltig.

7 Az Abiának tőb dólgai pedig és minden czelekedeti, nemde ninczeneké meg îruán az Iudah királinac Chronica könyuében? Mind pedig az Abiah és Ieroboam kőzött való hadakozás.

Aſa hatodic király Iudah országában, 41 eſztendeiglen.

8 El aluuéc pedig Abia az ő attyáual, és el temetéc őtet Dáuidnac városában, és wralkodéc Aſa ő helyette.

9 Ieroboamnac azért, az Izrael királlyának húſiadic eſitendeiében kezdé wtalkodni Aſa Iudában.

10 Es wralkodéc Negyuen egy eſitendeig Ieruſálemben, és az ő annyának Maacha vala neue, ki Abiſálomnac leánya vala.

11 Azt czelekedé pedig Aſa az mi kedues vala az WRnac ſiemei előtt, mint Dáuid az ő attya.

12 Mert ki vezté az férfiu paráznákat az órſzágból, és mind el rontá az báluányokat, mellyeket czináltac vala az ő attyai.

13 Es Maachatis az ő annyát meg foztá az birodalomtól, miuel hogy báluánt emelt vala, az berekben, és el rontá Aſa az ő báluányát, és meg égeté azt az Cedron patakánál.

14 Az magas helyen való óltárokat pedig el nem rontác, De mind az által Aſanac ſiiue tökélletes vala az WRral mind éltig.

15 Es bę viué az Wrnac házába az ezűſtöt és az aranyat és az edényeket, mellyeket az ő attya és ő maga arra ſienteltenec vala.

16 Aſa kőzött pedig és Baaſa kőzött, Izraelnec királya kőzött, minden ő ideiékben hadakozás vala.

17 Mert fel iőué Baaſa az Izraelnec királya Iudah ellen, és meg eppíté Ramaht, hogy ſenkit ki és bę ne boczátaná az Aſahoz Iudának királlyához.

18 Es véuén Aſa mind az ezűſtöt, és mind az aranyat, melly

Asa szövétséget szerez Syriának királyával, az Izraelnec királya ellen.

meg maradott vala mind az WRnac s. mind az királynac házának kénczében, adá azt az ő szolgainac kezekbe, és el küldé azt Asa király Benhadadnac Tabrimmon fiának, melly Hetzion fia vólt, az Siriának királyának, (mondom hogy adta az kénczet) ki lakic vala Damascumban, ezt izenuén néki.

19 Szövetség vagyon én közöt tem és te közötted, az én atyám között és az te atyád között, Imé aiándokot küldéc teneked ezüstöt és aranyat, Vesd meg az te szövetségedet Baasaual az Izrael királyáual, hogy táuozzéc el én tűlem.

20 Engedé annac okaért Benhadad király az Asa királynac, és el küldé az ő seregének hadnagyit az Izraelnec városi ellen, és meg vöué Hijont és Dant, és Abel Beth Maachaht, és az egési Cinerothot, mind az egési Nephtalinac földéuel.

21 Mikor pedig Baasa ezt meg hallotta vólna, meg szünéc az Ramahnac eppítésétől, és lakéc Thirsában.

22 Ackor Asa király egybe gyüy té az egési Iudát, senkit ki nem hagyuán, és el hordác Ramahnac mind köueit, mind fáiát mellyeket eppítet vala Baasa, és eppítté azokból Asa király Gebat az Beniamin nemzetségében, és Mispaht.

23 Asanac pedig minden egyéb dólgai, és minden hatalma, és valamit czelekedett, és az városoc mellyeket eppítet, nemde azoc ninczeneké meg írua az Iudáh királiról való Chronica könyvben? Mind az által vénségére meg betegesüle lábainac faidalma miatt.

24 Es el aluuéc Asa az ő attyáival, és el temettetéc azockal éggyüt, Dáuidnác az ő atyának városában. Es Iosaphat az ő fia wralkodéc ő helyette. Iosaphat Iudának hetedic királya 25 esztendeig.

25 Nadab pedig Ieroboamnac fia wralkodni kezdé Izraelben, Asanac az Iudáhbéli királynac másodic esztendeiében, és két esztendeig wralkodéc Izraelben.

26 És gonoszúl czelekedéc az WRnac szemei előtt, es iára az ő attyának útán, és annac vétkeiben, mellyeckel vétkeztette vala az Izraelt.

27 Pártot üté pedig ő ellene Baasa, Ahiamnac fia, az Isacharnac nemzetségéből való, és meg veré őtet Baasa Gibbethonnal az Philistęusoc városánál, mikor Nadab és mind az Izraelitác meg szállottác vólna Gibbethont.

28 Es meg ölé őtet Baasa Asanac az Iudahbéli királynac harmadic esztendeiében, és wralkodéc ő helyette. Baasa Izraelben harmadic király 24. esztendeig.

29 Es mikor wralkodni kezdett vólna, le vágá az Ieroboamnac egési háza népét, egy lelket sem hagyá az Ieroboamnac háza népében, mignem mind el vesitené őket az WRnac beszéde szerint, mellyet meg mondott vala az ő szolgáiának az Silohbéli Ahiasnac általa.

30 Az Ieroboamnac vétkeiért, mellyekel vétkezéc és az Izraeltis vétekbe eyté, és az bosisiontásért mellyel fel bosisiontotta az Izraelnec WRát Istenét.

31 Az Nadabnac egyéb dólgai pedig, és minden czelekedeti, nemde ninczenekémeg ſruán az Izraelkirálinac Chronica könyuében?

32 Asa pedig és Baasa között mind éltig hadakozás vólt.

33 Asanac az Iudabéli királynac harmadic esztendeiében wralkodéc Baasa Ahianac fia egész Izraelen Tirsában husion négy esztendeig.

a: Az az, Kezde wralkodni.

34 Es gonoszúl czelekedéc az WRnac szemei előtt, és jára az Ieroboamnac után, az ő vétkében, mellyel vétkezteté az Izraelt.

XVI. Rész.

Az Iehu Prophéta meg mondgya az Baasa halálát és veszedelmét az baluany imádásért. Az Elah lészen király az Baasa után, Az zimri meg oly az Elaht, és el tőrli az Baasanac háza népet. Az zimri helyébe választtyac az Omrit, ki mikor az zimrit be rekeztette volna egy városba, az király házát zimri magara égeti. Az Omri után király lészen Achab ki az Iezabelt vészi feleségül. Az Iericho város meg eppitetic.

1 LŐn pedig az WRnac beszéde Iehuhoz az Hanani fiához Baasanac ellene, monduán.

2 Miuel hogy tégedet fel emeltelec az porból, mert én feiedelemné töttelec tégedet az én népemen Izraelen: Te pedig iártál az Ieroboamnac vtán, és bűnbe eytetted az én népemet az Izraelt, haragra indituán engemet az ő vétkeckel.

3 Imé én el vetem Baasanac maradékit, és az ő házának maradékit, és ollyanná tészem az te házadat, mint az Ieroboamnac az Nebath fiának házát.

4 Az ki meg haland Baasanac maradéki közzűl az városban, azt az ebec éssic meg, az ki pedig az mezőn haland meg, azt az Eehgi madarac éssic meg.

5 Baasánac pedig az ő több dólgai, és áz mit czelekedett, és az ő ereie; nemde ninczenekémeg irua az Izrael királinac Chronica könyuében?

6 Mikor pedig el alutt vólna Baasa az ő attyáiual, el temettetéc Thirsában, és az ő fia Elah wralkodéc ő helyétte.

7 Es az Iehu Prophéta általis, ki Hannaninac fia vala lőtt vala az wrnac beszéde Baasa elien, áz ő háza ellen, és minden ő gonoszsága éllen, mellyet czelekedett vala az WR előtt, ötet haragra indituán az ő kezeinec czelekedeti által, hogy ollyan lenne mint az Ieroboamnac háza, és miuel hogy meg ölte vólna azt.

Elah Izraelben negyedic király 2, esztendeig.

8 Asanac az Iudáh országának királlyának husion hatodic esztendeiében kezde wralkodni Elah Baasamnac fia Izraelen Thirsában, két esztendeig.

a: Tudnillic Nadabot az ő wrát mint olta fel cap: 15. v: 28.

9 Pártot üte pedig ő ellene az ő szólgáia Zimri, az szekereknec fęl részének feiedelme, és Elah Thirsában vala, és az italnac miatta igen megrészegedet vala Arsanac házában ki az ő házának Thirsában gond viselője vala.

10 Es el iöuén Zambri meg veré és meg ölé ötet, Asanac az Iudáhbéli királynac tizenhetedic esztendeiében, és ő wralkodéc helyette.

Zambri vagy zimbri ötödic király Izraelben 7. Napiglán.

11 Mikor pedig immár ő wralkodnéc, és az ő szekiben ülne, meg vere Baasanac egész házát, (nem hagya abban męg czac egy falra huoddozótis) minden rokonságiual és barátiual egyetembe.

12 Es el vezté Zimri Baasanac egész házát, az WRnac beszéde szerint, mellyet meg mondott vala Baasa ellén az Iehu Prophétának általa.

13 Baasanac minden vétkeiért, Es Elának az ő fiának vétkéiért, kic vétkeztenec vala, és vétekbe eytettéc vala az Izraelt, haragra indítuán az Izraelnec WRát Istenét, az ő báluányozasokkal.

14 Elának pedig az több dólgai és minden czelekedeti, nemde ninczeneké még írua, az Izrael királinac Chronica könyuében.

15 Aasanac az Iudabéli királynac husion hetedic esztendeiében, wralkodéc Zimri hęt napig Thirsábabn. áz nép pedig táborba szállot vala Gibbethon ellen, melly az Philistęusoké vala.

16 Haluán pedig az nép melly az táborban vala ez illyen beszédet, pártot ütöt Zamri és le vágta az királt, királlyá válazta az egész Izrael Omrit az Izrael seregének hadnagyát azon napon az táborban.

17 Es fel iöue Omri, és az egész Izrael ő vęle Gibbetonból és meg szállác Thirsát,

Omri hatodic király Izráelben, 12. esztendeig.

18 Es mikor látna Zimri hogy meg vöttec vólna az várost, bę menuén az király házának palotaiába, tűzzel fel gyűyta ő magára az király házat, és meg hala.

19 Az ő bűneiért mellyeckel vétkezec gonosul czelekeduén az WR ellen, iáruán Ieroboamnac útában és az ő bűneiben mellyeket czelekedet vala, vétekbe eytuén az Izraelt.

20 Zimrinec pedig több dólgai és az ő pártolása mellyet czelekeddet, nemde ninczeneké meg iruán, az Izraelbéli királyoknac Chronica könyuében?

21 Ackor kęt fele hasonléc az Izraelnec népe, az éggyic részie köueti vala Thibnit az Ginath fiát, és az másic részie köueti vala Omrit.

22 Erősb lön pedig az nép mely Omrit köueti vala, annál az népnél melly köueti vala Thibnit az Ginath fiát, és meg hala Thibni, WRalkodéc pedig Omri.

23 Asanac az Iudabéli király-

nac

nac harmintz eggyedic eſztendeiében wralkodéc Omri Izraelben tizenkęt eſztendęig Thírſában wralkodéc hát eſztendęig.

24 Es meg vőué arron Samariánac hegyét Semertől .kęt talentum ezűſtön, és meg eppíté az hegyet, és neueze az városſt mellyet eppíté, Semernek az hegynec WRánac neuéről Samariánac.

Samaria eppítéſe.

25 Gonoſtúl czelekedéc pedig Omri az WRnac ſiemei előtt, és gonoſságáual meg halada mind az ő előtte valókat.

26 És iára Ieroboamnac az Nebath fiának minden útában és az ű bűnében mellyel vétekbe eyté az Izraelt, az Izraelnec WRát Iſtenét haragra indituán az ő báluányozáſinac általa.

27 Omrinac pedig az több dólgai és minden czelekedeti, és az ő erőſsége, nemde nincznekė megiruán az Izraelbéli királyoknac Chronica hőnyuében.

28 Es el alauécOmri az ő atyáiual, és el temettetéc Samariában, wralkodécpedig az ő fia Achab ő helyette.

29 Achab pędig Omrinac fia wralkodéc Izraelen Aſanac az Iudabéli királynac harmintz nyóltzadic eſztendeiében: Vralkodéc mondom Omrinac fia Izraelen Samariában huſzon kęt eſztendęig.

Achab heted dic király Izraelben 22 eſztendęig.

30 Es czelekedéc Achab Omrinac fia gonozbúl az WRnac ſiemei előtt mind azoknal, kic ő előtte vóltának.

31 Es nem elegedéc meg ezzel hogy Ieroboamnac az Nabath fiának bűneiben járna, hanem el méne és feleſégül vőué magának Iezabelt Eth Baalnac az Sidonbéli királynac leányát, és el ménuén az Baalnac ſzolgála, és meg hayta magát annac.

32 Es óltárt eppéte az Baalnac házában, mellyet Samariában eppítet vala.

33 Es czinála Achab berketis, és inkáb haragra indíta Achab az Izraelnec WRát iſtenét, hogy nem mint az Izraelnec több király kic ő előtte vóltának.

34 Ennec ideiében egpíté meg amaz Bethelbéli Hiel, Ierichot Az ő elſő ſzülőt fiának Abiramnac haláláual veté fel annac az fundamentomat, és az ő kiſsebbic fiának Segubnac haláláual állatá fel annac kapuit, az WRnac beſzéde ſierint, mellyet *Ioſ. 6.* ſzólot vala Ioſuenac az Nun fiának általa.

XVII. Rész.

Illyes Prophéta meg mondgya Áchabnac hogy nem lésen eső, és nagy bűkség lésſen. Táplaltatic Illyes az Cherith patac mellét az hollokról. Az után tápláltatic Sareptában az ozuégy aſſonyról, kinec gyermekét az halálból fel támaztya.

1 MOnda pedig á Thesbites Illyes, ki á Gileadban lakozók közz-

Thesbeb Illyés Prophéta házaia.

közzül való az Achabnac: Eel az Izraelnec WRa Istene ki előtt álloc, hogy ez esitendőkben sem harmat, sem eső nem lésien, hanem az én beszédem szérint czac.

a: Az az, mikoron én mondom.

2 Es lőn az WRnac beszéde ő hozzája monduan.

3 Meny el innét te, és meny nap kelet felé, és rőytezzél el az Cherith patakia mellet, melly az Iordán vizénec elleneben vagyon.

4 Es az patakból lésien te néked italod, az holloknac pedig megparanczoltam, hogy ott táplállyanac tégedet.

5 El méne annac okaért és az WRnac beszéde szerint czelekedéc, el méne mondom, és le üle az Cherith patakia mellet, ki az Iordán vizénec ellenébe vala.

6 Az hollóc visinec vala pedig néki kenyeret és húst mind reguel mind estue, és issic vala az patakból.

7 Egy nehan nap múlua pedig meg szárada az az patac, mert nem lésien vala esső az földre.

8 Lőn pedig az WRnac beszéde ő hozzája monduán.

9 Kely fel meny el Sareptába, melly Sidonhoz tartozó, és légy ott Imé meg paranczoltam egy ozuegy asszonnac hogy táplállyon tégedet.

10 Ki felkelvén el méne Sareptaba, és iuta az város kapuihoz. Imé pedig vala ott egy özuegy asszoni állat ki fát szedeget vala, és elő szólituán azt monda néki, hozz kérlec egy keues vizet nékem valami edenyben hogy igyam.

11 Melly el méne hogy hozna: Visszia szólituán pedig ötet monda néki, hozz kérlec egy falat kenyeretis kezedben nékem.

12 Az pedig monda: Eel az te WRad Istened, hogy ninczen énnékem sült kenyerem, hanem egy maroc liszteczkém vagyon az vékában, és egy keués olaiom az korsóban, és imé valami fát szedegetec hogy el mennyec és meg készîtsem azt magamnac és az én fiamnac, hogy megegyuc és az után meg hallyunc.

13 Monda pedig ő néki Illyes: Ne fely, meny el czelekedgyel az te beszéded szerint: De mind az által énnékem süs abból elősier egy kis pogaczát, és hozd ide énnékem magadnac pedig és az te fiadnac süs az után.

14 Mert azt mondotta az Izraelnec WRa istene, hogy sem az vékábéli lizt, sem az korsóbéli olay el nem fogy addig, mîglen az WR esőt ád ez földnec szinére.

15 El méne azért és az Illyes beszéde szerint czelekedéc és euéc mind ő mind az, és az ő háza népe naponként.

b: Vagy, sok ideig.

16 Az vékábéli lizt el nem fogia, sem pedig az korsóbéli olay az WRnac beszéde szerint, mellyet szólot vala az Illyes által.

17 Lőn pedig ezeknec vtánna, meg

meg betegedéc az házrac gazda asſſonyánac fia, és az ő betegſégé felőtte nagy vala, úgy annira hogy lélekzetet ſem vehetné.

c: Vagy: hogy az lelec benne maradna.

18 Monda azért Illyęſnec: Mit vétettem ellened Iſtennec embere; Ez végre iöttélé én hozzám hogy eſſembe iutaſsad az én álnokſágomat, és az én fiam meg hallyon?

19 Es monda néki: Hozd ide az te fiadat, és ő oda viué azt az ő kebeléből, és fel viué az fel házba az mellyben lakic vala, és az ő ágyára le tőué azt.

20 Ackor kiálta az WRhoz, és monda: En WRam Iſtenem Miért akartad az özuegyet az kinél lakom meg nyomorſtani, az ő fiát meg öluén.

21 Es le búrúla háromſtor az gyermekre, és kiálta az WRhoz, monduán: En WRam Iſtenem, kérlec tęrien meg ez gyermeknec lelke ő beléie.

22 Es meg halgatá az WR az Illyęſnec ſiauát, és meg tęre az gyermekbe az lélec, és megélede.

23 Es fel véuén Illyęs az gyermeket, alá viué ötet az fel házból, és ada ötet az ő annyának, és monda Illyęs: Imé az tę fiad.

24 Es monda az aſſioni állat Illyęſnec: Moſt véſiem eſſembe hogy te Iſten embere vagy, és hogy az WRnac beſiéde melly az te ſiádban vagyon, igaſság.

XVIII. Réſz.

Az Illyęs Prophéta ſembe léſen Achab királlyal Iſten parancſolattyabol, és meg tedi 3ret az báluány imádáſról. Egybe gyuytetti az Baal prophétáit, és mikor az mennyei tűzzel meg győytatott aldozatnac általa meg győzte vólna azokat, és meg bizonirotta vólna az ő Iſtenér lenni igaz Iſtennec, meg ölt mind az hamis prophétákat. Az vtan eſőt nyer Iſtentől.

1 SOc idő múluán pedig lőn az WRnác beſiéde Illyęſhöz, tudni illic az harmadic eſtendőben, monduán: Meny el mutaſd meg magadat Achabnac, és eſsöt adoc ez földnec ſiinére.

2 El méne azért Illyęs hogy meg mutatná magát Achabnac. Nagy éhſég vala pedig Samariában.

3 Annac okaért ſiólſtotta vala Achab Abdiaſt, ki az ő házának gond viſelőie vala. (Az Abdias pedig felőtte igen Iſten félő vala.

a: Az Iſten ſzolgáinac táplálásokról való ſzép példá.

4 Mert mikor meg őletné Iezábel az WRnac prophétáit, az Abdias ſiáz prophétát röytett vala el, ötuénenként az bárlángba, és táplállya vala azokat kenyerrel és vízzel.)

5 Es monda Achab Abdiáſnac: meny el ez orſiágba ſieren ſierte minden forráſokhoz, hogy ha valami füuet találhatnánc hogy az louakat és öſiuéreket meg tarhatnóc, és ne hadnóc mindeneſtől meg halni az barmokat.

6 El oztác azért ön köztöc az földet mellyen kiki el menne, ő maga Achab mégyen vala egy útón, Abdias mégyen vala az más útonegyedül.

17 Es mi-

7 Es mikor Abdias menne az vton. Imé Illyęs elől találá ötet, és mikor meg esmérte vólna ötet, artzal le búrúla, és monda: Nemde te vagyé az én wram az Illyęs.

8 Felele néki: Én vagyoc. Meny el mond meg az te wradnac: Imhól ielen vagyon az Illyęs.

9 Es monda: Mit vétettem ellened, hogy az te siolgádat Achabnac kezébe adod, hogy meg öllyön engemet.

10 Eel az te WRad Istened hogy ninczen semmi nemzetség sem orsíág, houá el nem küldött vólna az én wram hogy meg kereséné tégedet. Kic azt mondották: Ninczen Sohúl. Annac okaért az orságot, az népet meg eskettette, miuel hogy tégedet sohúl nem talált vólna.

11 Es mostan te azt mondod: meny el mond meg az te wradnac, Imé ielen vagyon az Illyęs.

12 Es léssen, Minec vtánna te tűled én el menendec, az WRnac lelke el ragad tégedet olly helyre, kit én nem tudoc. En pedig mennyec el hogy meg mondgyam Achabnac, és mikor ö tégedet meg nem találánd, meg öl engemet. Az te siolgád pedig féli az WRat mind gyermekségétől fogua.

13 Nem mondották é meg az én Wramnac mit czelekedtem mikor Iezabel meg ölte az WRnac Prophétáit? Tudni illic miképpen röytettem el az WRnac prophétái közzül siáz férfiat. ötuenenként az bárlángban, és tápláltam öket kennyérrel és vízzel.

10 Es mostan te azt mondod: meny el mond meg az te wradnac, Imé ielen vagyon az Illyęs, hogy meg öllyön engemet.

15 Felele Illyes: Eel az seregeknec WRa ki előtt álloc hogy ez mai napon meg mutatom magamat ö néki.

16 El méne annac okaért Abdias Achab eleibe, és meg ielenté ezt ö néki, Es eleibe méne Achab Illyęsnec.

17 Es mikor meg látta vólna Achab Illyęst, monda Achab ö nékie: Te vagyé az, ki meg háborîtottad az Izraelt?

18 Ki felele: Nem én háborîtottam meg az Izraelt, hanem te, és à te atyádnac háza, miuel hogy el hadtátoc az WRnac paranczolatit, és az Baal vtán iártatoc.

19 Mostan annac okaért küldgy el és gyüyts én hozzám az egész Izraelt az Charmel hegyre, és az Baalnac négy siáz és ötuen prophétáit. Es az berkeknec négy siáz prophétáit, kic Iezabelnec aztaláról ęlnec.

30 El küldé annac okaért Achab mind az egész Izrael fiaihoz, és egybe gyüyté az prophétákat az Charmel hegyre.

21 Es iárúluán Illyęs az egész sokasághoz, monda: Meddig tántalloc két felé? Ha az WR az Isten, küęssétec ötet. Ha pedig az Baal: küęssetec azt. Es nem fele-

ſelele az nép ő néki czac egy ſzótis,

22 Eſmét monda Illyes az népnec: En maradtam meg czac egyedül az WRnac Prophétái közzül: Az Baalnac pedig Prophétái négy ſázan és ötuenen vadnac.

23 Adgyanac annac okáért mi nékünc két túlkot, és ők válaſſiác magoknac az éggyic túlkot, kit vagdallyanac darabra, és rakiác az fára, tüzet pedig aláia ne tegyenec. Enis pedig az máſikat fel kéſſitem, mellyet az fára rakoc, tüzet pedig aláia nem téſiec.

24 Ackor hijátoc ſegitſégül az ti Iſtenteknec neuét, és énis az WRnac neuét ſegitſégül hiuom, és az melly Iſten meg halgat az Egből tüzet aduán, az légyen az Iſten, Es monda az egéſi ſokaſág: ió kéuánſág ez.

25 Monda annac felötte Illyes az Baal Prophétáinac: Válaſſiátoc el magatoknac az éggyic tulkot, és ti kéſſitſetec fel elöſier, mert ti többen vattoc, és hijátoc ſegitſégül az ti Iſtenteknec neuét, de tüzet aláia ne tegyetec.

26 El viuéc annac okáért az tulkot mellyet ő nékiec adott vala, és azt fel kéſſitéc, és ſegitſégül hiuác az Baalnac neuét reggeltől fogua mind délig, monduán: Baal halgas meg minket, De ſemmi ſzózat nem vala, ſem pedig ki meg felelne nékiec, és általvgrandozzác vala az óltárt az mellyet czináltac vala.

27 Mikor pedig immár dél vólna, czúfollya vala öket Illyes, és ezt mondgya vala: kiálczatoc fel ſióual miuel hogy Iſten, auagy ne talám másal vagyon néki beſiéde, auagy valakit kerget, auagy vtban vagyon, auagy aluſſic, és fel ſerken.

28 Kiáltanac annac okáért fel ſióual, és metelic vala magokat az ő ſiokáſoc ſierint kéſeckel és borotuáckal, míglen magokat vérbe keuernéc.

29 Lön pedig mikor az dél el múlt vólna, és ők az Baalt ſegitſégül hijttac vólna mind az áldozatnac ideiéig, ſemmi ſió nem lön, ſem az ki meg felelné, ſem az ki reáia halgatná.

30 Ackor monda Illyes az egéſi ſokaſágnac: Iöijetec én hozzám, és ő hozzáia méne az egéſi ſokaſág, és meg eppíté az WRnac óltárát, melly le töretett vala.

31 Es vön Illyes tizenkét köuet, az Iácob fiainac nemzetſégeknec ſámoc ſierint, kinec az Iſten azt mondotta vala: Izrael légyen az te neued.

32 Es óltárt eppíté az köuekből az WRnac neuébe, és czinála víznec való árkot az óltár körül, mellybe férne két véka vetni való mag.

33 Meg kéſſité annac vtánna az fákatis, és fel vagdalá az tulkot, és fel raká azt az fákra.

34 Es mönda: Tölczétec négy vedret meg vizzel, és töltſétec az égő áldozatra és fákra. Monda annac felött

eſmét azt miuellyétec, és máſodſioris azt miueléc. Monda annac felöttе, Harmadſioris azt miuellyétec, és harmadſioris azt miueléc.

35 Vgy annîra hogy az víz az óltárnac köuéröl le folna, és meg az árkotis bę töltené.

36 Lön pedig hogy mikor el iött vólna az idö hogy áldoznának, oda méne az Illyęs Prophéta, és monda: Abrahamnac Iſáknac, és Izraelnec WRa Iſtene, hadd eſmeriéc meg ez mai napon hogy tę yagy Iſten az Izraelben, és hogy én te ſiolgád legyec, és hogy mind ezeket az te paranczolatodból czelekedtem légyen.

37 Halgas meg engemet WRam, halgas meg engemet, hogy eſmerie meg ez nép hogy te vagy az WR Iſten, mikoron te az ö ſiiueket meg fordîtandod.

38 Ackor le eſéc az Eegből az WRnac tüze, és meg emézté az égö áldozatot, mind az fáckal, köueckel, és à porral egyetembe, az vizetis melly az árokban vala.

39 Ezt mikor látta vólna az egéſi ſokaſág, artzal az földre le búrúluán, monda: Az WR az igaz Iſten. Az WR az igaz Iſten.

40 Es monda Illyęs ö nékiec, fogiátoc meg az Baal Prophétáit, ſenki el ne ſalaadgyon közzülöc, és meg fogác öket, és alá viué öket Illyęs az Ciſon patakia mellé, és meg ölé ott öket.

41 Ackor monda Illyęs Achabnac: Eregy el egyél és igyál, mert mint egy nagy eſsönec zúgáſa hallattatic.

42 Es el méne Achab hogy ennéc és innéc. Illyęs pedig fel méne az Charmel hegynec teteiére, és le búrúla az földre, és az ortzáiát, az ö kęt tęrde közzé töué.

43 Es monda az ö ſiolgáiának: meny el mnidgyáráſt, és nézz az tengerfelé, el méne annac okaért és oda az felé néze, és monda: Ninczen ſemmi: Monda annac felöttе, meny el hętſier.

44 Es lön heted vttal, monda: Imé egy kis felhöczke, mint egy embernec tenyere iö fel az tengerből. Ackor monda: Meny el mond meg Achabnac, kéſîcz el ſiekeredet, és meny alá, hogy meg ne kéſlellyen téged az eſsö.

45 Es lön azonközbe, az Eegeſ meg ſetétülénec az fellegeknec és az ſzeleknec miatta, és nagy eſsö lön, fel ülé azért Achab az ſiekérbe, és el méne Iezreelbe.

46 Es az WRnac keze lön az Illyęſen, és fel öuedezuén az ö derekát fút vala elöttе Achabnac, míglen iutna Iezreelbe.

XIX. Réſz.

Az Iezabel mikor meg hallotta vólna az hamis Prophétáknac halálokat, fenyegeti az Illyęſt halálal azokért. Azért az Illyęs el fut, kerii Iſtentől halálát, és minec vtanna az Angyaltól etel által meg erösîtetet vólna, e mégyen az Horeb hegyére és magat el röyté az barlangba, honnét Iſtentől ki hiuattatuan es el küldetic, az Siriának és Izraelnec kiralyának, és az Elizęuſnac válazrâſára.

1 MEg beſiéllé pedig Achab Iezabelnec mind azokat

mellyeket Illyęs czelekedett vala, és keuáltképpen hogy meg ölte vólna mind az Prophétákat fegyuerrel.

2 Küldé annac okaért Iezabel köueteket Illyęshöz, monduán: Ezt czelekedgyéc én velem az Istenec, és annális nagyobat, ha hólnap illyenkor, vgy nem czelekedem az te lelkeddel, az mint te azoknac lelkeckel mind eggyic czelekedtél.

3 Mellyet mikor meg ęrtet vólna, fel keluén el méne az ö életéről gondot viseluén: Es méne Beerſebaba melly Iudaban vala, holot hagya az ö ſiolgáiát,

4 Ö pedig el méne az puztában egy napi iáró földre, és el ménuén le ülé egy fenyü fa alatt, és könyörge hogy meg halna, és monda: Elég immár az én életem ö WRam, vedd el az én lelkémet. Mert nem vagyoc iob az én atyáimnál.

5 Es le fekűuéc és el aluuéc az fenyö fa alatt, Es imé vgyan ackor az Angyal illeté ötet, és monda néki: kely fely egyél.

6 Es mikor idetoua tekintet vólna, imé az féiénel vala egy ſzén között ſült pogácza, és egy pohar víz, öuéc azért és iuéc, és esmét le fekűuéc.

7 El iöue pedig az Angyal másodſioris, és meg illeté ötet, és monda: kely fel egyél, mert meſſie vtad vagyon.

8 Fel keluén annac okaért euéc és iuéc, és méne annac az ételnec ereiéuel negyuen nappal éjel, mind az Iſten hegyeſig Horebig.

9 Es bę méne ott egy bárlángba, és ott hála éjel, és imé lön az WRnac beſiéde ö hozzáia, és monda néki: Mit iárſi itt Illyęs?

10 Ö pedig monda: Nagy búſúláſom vagyon az ſeregeknec WRaiért Iſteneiért. Mert el hattác az te ſiöuetſégedet az Izrael fiai, az te óltáridat [4] le rontottác, és az te Prophétáidat fegyuerrel meg ölték, és czac én egyedül maradtam, és engemetis halálra kereſnec.

11 Es monda: Iöj ki és álly meg ezen az hegyen az WR elött: Es imé az WR azon mégyen vala által, és az WR elött mégyen vala nagy erös ſiel, melly az hegyeket felfordíttya vala, és meg haſogattya vala az kö ſiklákat az WR elött. De az WR nem vala abban az ſiélben. [b] Es az ſiel után föld indúlás lön, de az WR nem vala az föld indulásban.

12 Es az föld indúlás után tüz iöue, de nem vala az WR az tüzben, és az tüz után egy laſſú és vékony ſió hallattatéc.

13 Mikoron pedig ezeket hallaná Illyęs, bę fedé az ö orczáiát az ö paláſtyáual, és ki indúluán álla az bárlángnac áytaiára, és imé ſiózat lön, melly ezt monda: Mit ſierzez itt Illyęs?

14 Es ö felele: Nagy búſulásom vagyon az ſeregeknec WRaiért Iſteneiért, mert az Izrael fiai el hattác az te ſiöuetſégedet, le ron-

Rom: 11.

4. Az óltárokon ertt az Iſtent tiztelteket, mert az óltarok Jeruſálemben vóltác.

b. Nem vala az WR az ſzelben, az tüzben, hanem azoc elótte vóltac az wrnac.

le rontottác az te óltáridat, és az te Prophétaidat meg öltéc fegyuerrel, ésén egyedül maradtam, engemetis pedig halálra keresnec.

15 Es monda az WR néki: Meny el tęry visſsa az te útadon Damaſcumnac puztáia felé, és mikor oda iutandaſi, kenayed királlyá Hazaelt Siriában.

16 Az Iehut pedig az Nimſinec fiát királlyá kennyed Izraelben. Es Eliſęuſt az Abel Meholahbéli Saphatnac fiát Prophétáuá kennyed te helyedbe.

17 Es léſſen hogy valaki meg menekedic Hazaelnec fegyuerétől, azt Iehu meg öli: és az ki meg menekedic Iehunac fegyuerétől: azt Eliſęus meg öli.

18 Meg hagyoc pedig Izraelben hęt ezer embert, kiknec az ő ęrdec meg nem haylott az Baalnac, és kiknec ſiáioc nem czókolta meg azt.

*Rom: 11.

19 El ménuén annac okáért, onnét meg találá Eliſęuſt az Saphatnac fiát, az pedig ſiánt vala, és tizenkęt iárom ökör vala ő előtte, és ő az tizenkettődickel vala, és az Illyęs ő hozzáia méne, és az ő páláſtyát reáia adá.

Eliſeuſnac hiuatala.

20 Ki el hagyuán az ökröket Illyęs után futa, monduán: kérlec hadd czókollyam meg az én atyámat és az én anyámat, és az után tégedet kővetlec. Es monda: meny el és iöy viſſa, Mert mit czelekedtem veled.

21 Es el ménuén ő tőle, vön az után egy kötes ökröt, és meg vágá azt, és az ekéhöz való ſierſiámokból tüzet rakuán, meg ſözé nékiec az húſát, és az népnec adá és euénec, és fel keluén el méne Illyęs után, és ſiolgála ő néki.

XX Réſz.

Az Siriábéli király Izrael orſzágára megyen, es az Achab királt inti hogy neki meg hóldollyon, és az ő kénczet feleſégéuel együtt néki adgya. Achab király igéri az hóldolaſt, de fólgai tanaczából az után megvéri az Siriab-li királynac minden keuanſzgár. Meg veri az Achab az Siriai királc két ütközeten. Az király is meg fogia, kit mikor el boczátot volna Achab, az Iſten Prophétáiatul meg feddtetic.

1 BEnhadad királi pedig az Syriábéli király, öſſuegyüy té az ő egéſi ſeregét, és harmintz két király vala ő vęle, és nagy ſoc louac és ſiekerec, el méne pedig és meg ſiálláSamariát, és vitatá azt.

2 Es kőueteket küldé Achabhoz az Izrael királyához, abba az az városba.

3 Es mondánac az kővetek néki: ezt mondgya Benhadad, az te ezüſtöd és aranyad enim, az te feleſégeidis és az te ſiép fiaid enimec.

4 Es felele az Izraelnec királlya, és monda: Az mint meg mondottad én WRam király, tijéd vagyoc mindeneckel az mellyeket én biroc.

5 Meg tęruén pedig az kővetec, mondánac: Ezt mondgya Benhadad: Miuel hogy hozzád küldöttem, ezt izenuen hogy az te ezüſtödet és az te aranyadat és

az te

*: Az az, meg emlekezet vol'a, ménnü nagyra buta-lac tégedet, és hogy ez az ezt nem ſzen-ved kefedelmet és egyéb jól gok-ra va-ló gondot. Matth 8. az 2p.

az te feleſégedet és az te fiadat énnékem adgyad.

6 Hólnap annac okaért illyenkor el kűldöm az én ſiólgaimat te hozzád, és meg kereſic az te házadat, és az te ſiólgáidnac házait, és azoc kezekhöz véſiic valami ſiép marhad vagyon, es el hozzác.

7 Eleibe hiuá annac okaért az Izraelnec királlya mind az orſiágnac véneit, és monda: Vegyetec eſietekbe kérlec és láſsátoc minémű gonoſi ſiándockal légyen ez, Mert hozzám kűldött az én feleſégimért és gyermekimért, ezűſtömért és aranyamért, és meg nem tagadtam tűle.

8 Es mondánac néki azoc az vénec mindnyáián, és mind az ſokaſág: Ne engedgy néki, és az ő akarattyát meg ne tellyeſitſed.

9 Monda annac okaért az Benhadad kőuetinec: Mongyátoc meg az én wramnac az királynac, mind azokat az mellyec felől elöſiör izentél az te ſiolgádnac meg czelekeſiem, de ezt nem czelekedhetem. Annac okaért el ménuén tőlöc az kőuetec meg mondác néki az válazt.

10 Hozzá kűldé annac okaért Benhadad, és monda: [a] Igy czelekedgyenec bátor én velem azIſtenec auagy annális inkáb, hogy Samariánac minden pora elég nem léſien, hogy az és velem való nép közzűl mindeniknec czac egy egy marockal iuſson.

11 Es felele az Izraelnec királlya, monduán: Mondgyátoc meg néki: Ne kérkedgyéc az ki fegyuerbe öltözic úgy, mint az ki immár le veti az fegyuert.[b]

12 Mikor pedig meg hallotta vólna ezt az válazt. (Iſiic vala pedig az királyockal az ſátorban,) monda az ő ſiólgainac: kéſiitſétec elő az hadi ſierſiámokat, és elő kéſiítéc azokat az városellen.

13 Es imé egy Prophéta méne Achabhoz az Izraelnec királlyához, ki ezt mondá: Ezt mondgya az WR: Auagy nem láttádé mind ezt az nagy ſokaſágot? Imé én ez mai napon kezedbe adom azt, hogy meg tudgyad hogy én vagyoc az WR.

14 Monda pedig Achab: ki által? Amaz felele: Ezt mondgya az WR, az orſiágnac feiedelminec ſiólgai [c] által. Ackor monda (Achab:) kiczoda léſien előttöc iáró? felele: Te léſieſi.

15 Meg ſiámlálá azért az orſiágnac feiedelminec iffiait, kic két ſiázan és harmintz ketten lőnec, ezeknec vtánna meg ſiámlálá mind az Izrael fiainakis minden népét, kic hét ezeren lőnec.

16 Ki ménénec annac okaért délkor, Benhadad pedig mind az királyockal egybe iſiic vala az ſátorokban és réſieg vala. Mert harmintz két kirá-

[a] Az az, meg büntetſenec az Iſtenec az mint mondom vagy annalis inkab meg büntetſenec.

[b] Az az. Ne dicſekedgyec az diadalom előtt.

[c] vagy fiai kic az te vdvarodban nevuchedtec fel.

királyoc iöttec vala ſegitſégül mellëie.

17 Ki ménénec mondom az orſiágnac feiedelminec iffiai leg elöſier, és Benhadad el küldé, mikor meg mondottác vólna né ki, ezt monduán: valami férfiac iöttec ki Samariából: Es monda Benhadad.

18 Akar békeſégért, akar vijadalért iöttenec ki, fogiátoc meg öket eleuenen.

19 Azoc annac okaért ki iöuénec az városból, tudni illic az tartományoknac feiedelminec iffiai, és az ſereg melly öket köueti vala.

20 Es le vágác kiki az ő ellenſégét, és el futánac az Siriábëliec, és az Izrael meg üzé öket, és el ſialada Benhadad az Syriábéli király ló háton egy nehany magáual.

21 Ki iöué annac vtánna az Izraelnec királlya, és meg véré mind az louagokat, mind az ſiekerekben valókat, meg veré mondom az Syriábélieket nagy czapáſsal.

22 Méne pedig az Izraelnec királlyához egy Prophéta, és ezt monda néki: Meny el erösíts meg magadat és vedd eſiedbe magádat, és láſd meg mit kellyen czelekedned, mert eſitendö múluán eſmét fel iö az Siriábéli király te ellened.

23 Az Siriábéli királynac ſiólgái pedig mondánac ö néki: az hegyeknec Iſteni az ö Iſtenec, Azért győztenec meg minket, de mind az által vijunc meg vęlec az mezön, és meg látod ha meg nem győzzüc öket.

24 Es ezt czelekedgyed, küld el az királyokat, kit kit az ö helyéröl, és ſierezz hadnagyokat ö helyettec.

25 Te annac felötte ſierezz magadnac ollyan ſereget, mint az vala az melly tüled el veſie, és ollyan louakat és ſiekereket mint annac elötte valánac, és vijunc meg vęlec az mezöben, és meg látód ha meg nem győzzüc öket, és tettzéc ö néki az ö ſiauoc, és ácképpen czelekedéc.

26 Mikor annac okaért az eſitendö el múlt vólna, meg ſzámlálá Benhadad az Siriábélieket, és fel iöue Aphecbe, hogy hadakoznéc az Izrael ellen.

27 Az Izrael fiaijs pedig meg ſzámláltatánac, és az elöbbiec mind meg valánac, és eleikbe ménénec azoknac. Táborba ſiállánac pedig az Izrael fiai azoc ellen, amazokhoz képeſt mint két kiczin nyáiaczka. Az Siriábëliec pedig ellëptéc vala az földet.

28 Iött vala pedig egy Iſten embere, és ezt mondá az Izrael királlyánac: Ezt mondgya az WR: Muel hogy az Syriábëliec azt mondottác, hogy czac az hegyeknec Iſtene az WR és nem az völgyeknec Iſtene: Ez okaért mind ezt az nagy ſo-

kaſo-

kaſágot az te kezedbe adom, hogy meg eſmeriétec hogy én vagyoc az WR.

29 Táborban lönec azért ezec azoc ellen heted napîg: Lön pedig az hetedic napon meg ütközénec, és az Izrael fiai le vágánac az Syriábéliec közzül egy nap ſiáz ezer gyalogot.

30 Az többi pedig be ſialadánac Apheknec városába, és az kerîtés le omoluán, huſzon hęt ezer embert ölé meg: Benhadad pedig futua ſialada az városba, és el röytezéc az belſö kamorába.

31 Mondánac pedig az ö ſiólgai ö néki: Imé meg értettüc hogy az Izrael házábéli királyoc kegyelmes királyoc legyenec, kérünc annac okaért öltözzünc ſákokba, ö és az mi nyakunkba veſsünc köteleket, és mennyünc ki az Izraelnec királyához, ne talám meg engedi életedet.

32 Sákokba öltözénec annac okaért, es köteleket vönec nyakokba, és ménénec az Izraelnec királlyához, és mondánac: Az te ſiólgád Benhadad ezt mondgya, kérlec engedd meg életemet. Amaz monda: Eelé męg az én atyámfia.

33 Azoc pedig az férfiac az tüuendö mondóknac módgyoc ſierint, ſorgalmatoſon eliekbe veſsic vala mit ſiólána, és nagy ſietſéggel ragadác ez ſiót, és mondánac. Az te attyádfia Benhadad él: Es monda: Menyetec el és hozzátoc ide: Ki jöue annac okaért ö hozzá Benhadad, és fel ültetö ötet az ſiekérbe.

34 Es monda Benhadad néki. Az melly városokat el vött vala az én attyám az te atyádtól, azokat viſſia adom és czinály magadnac vtzakat Damaſcusban, mint az én atyám czinált Samariában. Es monda Achab: Enis illyen kötes alatt boczátlac el tégedet. Köteſt tön azért vęle és el boczatá ötet.

35 Egy férfiu pedig az Prophétáknac fiai közzül, monda az ö felebarátyának az WRnac paranczolattya ſierint: Very engemet kérlec, és az nem akará ötet verni.

36 Ackor monda néki: Miuel hogy nem engedél az WR ſiauának, imé mihelt én tülem el mégy meg öl tégedet az oroſlán. El méne azért ö töle, és találá ötet az oroſlán, melly meg ölé ötet.

37 Találá az vtán más férfiat, kinec monda, kérlec very meg engemet, és meg veré az, annîra hogy meg ſebeſitené.

38 Es el méne az az Prophéta, és az vt félen meg álá váruán az királt, és el változtatá magát, ſiemeit bę fedezuén.

39 Mikor pedig azon menne el az király, kiálta az királyhoz,

hoz, és monda: Az te ſiólgád ki ment vála az hadba, és imé egy férfiu el iöuén hozá én hozzám egy férfiat és monda: Őrizd meg ezt az férfiat, ha el ſialadand meg kel halnod érötte, auagy egy talentum ezüſtuel kel meg változnod.

40 És mikor az te ſiólgád ſoc dolgokban vólna foglalatos, tehát el ment az fogoly: És monda ö néki az Izraelnec királlya: Az az te törvényed az mellyet te magád töttél.

41 És mindgyárt el véué az fedelet az ö ſieméről, és meg eſmeré ötet az király, hogy az Prophétác közzül való vólna.

42 És monda néki: Ezt mondgya az WR, Mivel hogy el boczáttad kezedből az férfiat, kit én meg akartam öletni, te magad halſi meg érötte, és az te néped az ö népe helyett.

43 És házához méne az Izraelnec királlya ſtomoru és meg búſúlt ſziuel, és méne Samariába.

XXI. Réſz.

Achab király kéri Nabottól az ö ſöleſét, mellyet mikor néki nem adott vólna, és azon az király bánkodnéc, Iezabel meg öleti az Nabothot, és Achab el foglallya az ſölöt. Illyes meg fenyegeti mind az királt, mind az királyne aſſonyt veſzedelemmel, de mikor az Achab valami pönitenciat mutatot vólna, meg ligitya iſten és el halazcya az bünteteſt.

1 Lőn pedig mind ezeknec vtánna, vala egy ſöleie az Izreelbéli Nabothnac, melly (ſzöllö) Izreelben vala, Achabnac az Samariábéli királynac háza mellet.

2 És ſzóla Achab Nabothnac, monduán: Add énnékem az te ſzöllödet, hogy énnékem légyen füues kertem: Mert közel vagyon és ſiinte az én házam mellet: És te néked érötte iob ſiölöt adoc ánnál, vagy ha te néked tettzic pénzül adom meg az árrát.

3 Felele Naboth Achabnac: Oltalmazzon az WR engemet attól hogy te néked adgyam az én atyámtól maradott örökſéget

4 Ackor háza méne Achab nagy bánattal és búſúláſsal az beſiéd miatt, mellyet ſiólot vala néki az Izreelbéli Naboth, monduán: Nem adom te néked az én atyámtól maradott örökſéget, és le fekűuéc az ágyra, és ortzáiát az fal felé fordîtá, és nem euéc ſemmit.

5 Hozzáia ménuén pedig az ö feleſége Iezabel, monda néki: miért háborodtál meg ſiuedben, és kenyeret nem éſiel?

6 Ki felele néki: Mert amaz Izreelbéli Nabothnac ſióléc, monduán ö néki: Add énnékem az te ſiölödet pénzen, vagy ha inkáb tettzic más ſzölöt adoc érötte, ö pedig felele: Nem

le: Nem adom te néked azén ſiőlőmet.

7 Es monda ő néki Iezabel az ő feleſége: Ezképpen birodé te az Izrael országát? Kely fel egyél kenyeret és az te ſiued örvendezzen, én te néked adom az Izreelbéli Nabothnac ſiőleiét.

8 Es leuelet irá Achab neuével, mellyet meg peczetlé az ő gyűrőiével, és el küldé azt az leuelet az véneknec és az fő népeknec, kic Nabothual egy városban laknac vala.

9 Ezképpen irot vala pedig az leuélben: hírdeſsétec böytet, és ültteſsétec Nabothot az fő népec közzé.

10 Es ő ellene állaſsatoc két hamis férfiat, kic tanúbizonſságot tegyenec ellene, monduán: Meg ſiidalmaztad mind az iſtent I-mind az királt: Annac vtánna vigyétec ki, és kőuezzétec meg ötet hogy meg hallyon.

11 Azképpen czelekedénec azért az vénec és az fő emberec, kic az ő városában laknac vala, miképpen Iezabel nékiec meg izente vala, és az mint az leuélben meg irta vala, mellyet nékiec küldett vala.

12 Böytöt hirdeténec, és le ültetéc Nabothot az fő népec közzé.

13 Elő iöuénec az vtán két hamis férfiac, és ő ellenébe le ülénec, és tanúbizonſságot tőnec ő ellene azoc az hamis férfiac, tudni illic Naboth ellen az nép előtt, monduán: Meg ſiidalmazta Naboth az Iſtent és az királt, ki viuéc azért ötet az városból, és meg kőuezéc ötet, és meg hala.

14 Az vtán meg izenéc Iezabelnec, monduán: Meg kőueztetett az Naboth és meg hólt.

15 Lőn pedig mikor meg hallotta vólna Iezabel hogy meg kőueztetett vólna az Naboth, és meg hólt vólna, monda Achabnac: Kely fel és foglald el az Izreelbéli Nabothnac ſiőleiét, Mellyet te néked nem akara adni pénzen, mert nem él Naboth, hanem meg hólt.

16 Haluán azért Achab hogy meg hólt vólna Naboth, fel kele ő hogy alá menne az Izreelbéli Nabothnac ſzóleiébe, hogy el foglalná azt.

17 Ackor ſióla az WR Thesbites Illyeſnec, monduán:

18 Kely fely, meny alá Achabnac az Izraelbéli királynac eleibe, ki Samariában lakic: Imé à Naboth ſiőleiében vagyon, mellybe alá ment hogy azt el foglallya.

19 Es ſióly ő néki, ezt monduán: Nemde nem meg öltedé és nem elis foglaltadé? ſióly añac felőtte ezképpen. Ezt mongya az Wr azon helyen à holott fel nyaltác az

ebec Nabothnac vérét, fel nyallyác az ebec az te véredetis.

20 Es monda Achab Illyesnec: Auagy elömbe kellet vólnáie iönöd te én ellenségem? Felele az: Elödbe iöttem, mert te magadat mindeneſtöl erre adtad, hogy gonoſságot czelekedgyél az WR elött.

21 Imé (azt mondgya az Wr) veſiedelmet hozoc te reiád, és el veſitem az te maradékidat, és ki gyomlálom Achabnac még az ebétis, * mind az bé rekeztettet, mind az el hagyattatat.

22 Es ollyanná téſiem az te házadat, mint az Ieroboamnac az Nabat fiának házát, és mint az Baaſanac az Ahia fiának házát, miuel hogy haragra ingerlettél engemet, és miuel hogy bünbe eytetted az Izraelt.

23 Annac felötte Iezabel felölis ſzóla az WR, mondván: Az ebec éſſic meg Iezabelt, az Izreelnec kö fala elött való árokban.

24 Azt az ki meg hal Achabnac házából az városban, az ebec éſſic meg, azt pedig az ki az mezöben hal meg, az Eegi madarac éſzic meg.

25 Mert bizonyára nem vólt Achabnac máſsa. Ki magát arra adta vólna, hogy czac gonoſságot czelekedgyéc az WR elött, mellyre az ö feleſége Iezabel eztekelé ötet.

26 Mert igen vtálatos dolgot czelekedéc, köuetuén az báluányokat, mind az ſierint az mint czelekedénec az Amorrëuſoc, kiket az WR ki üzé az Izrael fiai elött.

27 Lön pedig mikor még hallotta vólna Achab ez beſzédeket, meg ſzaggatá az öruháit, és ſákba öltözéc, és böytöle, és az ſákban hála, és nagy alazatoſsággal iár vala. *Achabnac Penitentiaia.*

28 Szóla pedig az WR az Thesbites Illyesnec, monduán.

29 Látádé hogy Achab meg alázta magát én elöttem: Miuel hogy azért meg alázta magát én elöttem, nem hozom reáia az veſiedelmet az ö ideiében, hanem az ö fiának ideiében hozom el az veſiedelmet az ö házára.

* Lásd meg Deut. 32. v. 36.

XXII. Réſz.

Achab meg czalatratic az hamis Prophétákról, és mikor nem hinné az Michaeſnac igaz iöuendö mondáſának, el mégyen Ramoth Gilead ellen hadba az Ioſaphattal egybe, holott meg ſebeſedic és meg hal, az mint az prophéta meg mondotta vala, Achab után wralkodic Achazias. Meg hal az Ioſaphat, és ö helyette wralkodic Ioram.

1 HArom eſtendeig nem vala pedig had az Syriábéliec között és az Izrael között.

2 Lön pedig az harmadic eſtendöben alá méne Ioſaphat az Iudábéli király az Izraelbéli királyhoz.

3 Ackor monda az Izraelnec

királlya az ő siólgainac, Tudgyatoké hogy mijénc vólt az Ramoth Gilead, mi pedig halgatunc, és nem vésiiűc viisia az Sariábéli királytól.

4 És monda Iosaphatnac: Fel iősiié velem hadba az Ramoth Gilead ellen? Felele Iosaphath az Izraelbéli királynac: Éggyec vagyunc mi ketten, mind az én népem és à te néped, mind az én louaim és az te louaid.

5 Monda annac felőtte Iosaphat az Izrael királyának: kérdgy tanáczot kérlec ez mai napon az Istentől.

6 Ősiue gyűyté azért az Izraelnec királya az Prophétákat, közel négy siáz férfiakat, és monda nékiec: El mennyeké az Ramorh Gilead ellen hadba vagy el hadgyam. Es mondánac: meny el, mert az WR kezébe adgya azt az királynac.

7 Es monda Iosaphat: Vagyoné ezec kiuől itt az WRnac Prophétáia, hogy attól tudakozzunc?

8 Es monda az Izraelnec királya Iosaphatnac: Vagyon egy férfiu, ki által meg kérdhetyűc az WRat: Micheas az Iemla fia, De én gyűlölöm azt, mert soha nem iősendől én nékem iót, hanem czac gonoszt: Es monda Iosaphat: Ne siólyon az király ezképpen.

9 Elő szólitá azért az Izraelnec királya egy komornikot, és monda: siólicz ide hamar Micheást az Iemla fiát.

10 Az Izraelnec királya pedig, és Iosaphat az Iudának királya ülnec vala kiki az ő siękiben, fel öltözuén egy sierűn, Samariának kapuia előtt, és mind az Prophétác előttőc áluán iősendölnec vala.

11 Czinált vala pedig magának Sedechias az Chenaanac fia vas siaruakat, és monda: Ezt mondgya az WR, ezeckel öklöldözöd az Siriábélieket, míglen meg emézted őket.

12 Mindnyáián az Prophétac ezképpen iősendölnec vala, monduán: Meny el az Ramoth Gilead ellen, és ió sierenczéd léśien, mert azt az WR az királynac kezébe adgya.

13 Az kőuet pedig az ki el ment vala hogy el hijna Micheást, sióla néki monduán: Imé mostan az Prophétác egyenlő akaratból iót iősendölnec az királynac, szóly kérlec tégedet teis úgy mint azoc közzűl egy, és iősendöly iót az királynac.

14 Ackor monda Micheas: Ell az WR, hogy azt mondgyam az mit az WR mondand énnékem.

15 Mikor azért az királyhoz ment vólna, monda néki az király: El mennyűnké Michea Ramoth Gilead ellen hadba vagy el hadgyuc? Ő pedig monda nékie: Meny el és ió sierenczéd léśien, mert az WR kezébe adgya azt az királynac.[a]

a: Ezt az Prophéta ezac magától mondgya vgy mint tréfába vagy czuśság-ba.

Es mon-

16 Es monda néki az király: Kénſieritlec tégedet az WRnac neuére, hogy az igaznál egyebet ne mondgy nékem.

17 Ackor monda: Látám hogy az egéſi Izrael el ſęledett vala az hegyeken mint az luhoc kiknec ninczen páſtoroc: Es monda az WR: Ninczen ezeknec wroc, tęrien haza kiki az ő házához békeſégben.

18 Es monda Izraelnec királlya Ioſaphatnac: nemde meg mondottam valaié te néked, hogy iót nékem nem iöuendöl, hanem gonozt.

19 Monda eſmét Micheas: Annac okaért hald meg az WRnac beſiédét: Látám az WRat hogy az ő ſękiben ül vala, és az egéſi mennyei ſereg vduart áll vala néki iob és bal keze felöl.

20 Es monda az WR: Kiczoda czallya meg Achabot hogy el mennyen és el veſſien az Ramoth Gileadban? Es ki éggyet ki máſt ſiól vala hozzáia.

21 b Ackor elö álla egy tiztátalan lélec, ki az WR eleibe álla, és monda: En meg czalom ötet. Az WR pedig monda néki: Miképpen czalod meg?

22 Felele: el mégyec és hazug lélec léſiec az ő prophétáinac ſzáiokban. Monda azért: Meg czalod te és megis győzed, menyel azért és czelekedgyél úgy.

23 Moſtan azért imé az WR az hazugſágnac leikét adta mind ezeknec az te prophétáidnac ſziokba, és az WR veſzedelmes dolgot ſiólott te ellened.

24 Ackor elö iöue Sedechias Chenaannac fia, és artzúl czapuán Micheáſt, monda: Mikor táuozot el én tülem az WRnac leike, hogy czac te néked ſióllana?

25 Felele Micheas: Imé meg látod az napon, mellyen egy házból az máſikba mégy bę, hogy el röytezheſſel.

26 Monda annac okaért az Izraelnec királlya, vidd el az Micheáſt, és vidd viſſiſia Amonhoz az városnac feiedelméhöz, és Ioashoz az király fiához.

27 Es ezt mondgyad: Ezt mondgya az király, veſſétec ezt az tömlötzbe, és táplállyátoc ötet aſſiú kenyérrel és vízzel, mîg len békeſséggel meg iöuec.

28 Monda pedig Micheas: ha viſſiſia tęrſi békeſséggel, nem ſiólot én általam az WR: Annac felötte monda, hallyátoc ezt minden népec.

29 El méne azért az Izraelnec királlya, és Ioſaphat az Iudánac királlya Ramoth Gilead ellen.

30 Es monda az Izraelnec királlya Ioſaphatnac: Meg változtatom ruhámat és úgy mégyec az vidalra, te pedig öltözzel fel ruhádba. Es el váloztatá ruháiát az Izraelnec királlya, és úgy méne az viadalra.

31 Az Siriábéli király pedig meg paranczolá az ő ſiekereinec harmintz kęt feiedelminec, mondván: Ne viatoc ſe kiczinnyel ſe nagyal

b: Nem kell azt gondolni hogy az Iſten tanáczában lehet az ördög, hanem emberekhez ſzokáſhoz ſzerint ſzól az iras, mellyel czac azt ielenti hogy az ördög az embernec nagy elenſégę, de az Iſten akaratiatt ellen ſemmit nem czelekedhetik.

naggyal, hanem czac egyedül az Izrael királlya ellen vijátoc.

32 Lön pedig hogy mikor meg láttác vólna az ſekereknec feiedelmi az Ioſaphatot, mondánac: nijluán ez az Izraelnec királlya, és reáia rohonuán viuánac ellene, ackor kiálta Ioſaphat.

33 Mikor pedig láttác vólna az ſekereknec feiedelmi hogy nem az Izraelnec királlya vólna, el tęrénec ő rólla.

34 Egy ember pedig el lőue ſierenczére az ő kęzíuéből, és találá az Izraelnec királlyát ott az hol egybe ſorîtottac vala az pántzélt, és monda az ſieker vezetőnec: tęrîcz meg kezedet és vigy ki az hartzról, mert igen meg ſebeſettem.

35 (Erős ütközet lön pedig azon az napon, az király pedig az ő ſiekerében áll vala az Siriabélieknec ellenekbe,) és meg hala eſtue felé, és ki foly vala az vér az ſebből az ſiekérben.

36 És meg kiáltác nap nyúgatvtán az táborban, monduán: Minden ember tęrien meg az ő városába es földébe.

37 Meg hala mondom az király, és viſiſa viuén, el temetéc ötet Samariában.

38 Meg moſác pedig az ő ſiekerét és fegyuerét az Samaria mellett való tóban, és az ebec nyallyác vala az ő vérét, az Wrnac beſiéde ſzerint, mellyet ſiólot vala.

39 Az Achabnac pedig több dólgai és minden czelekedeti, az Elephant tetemből eppîtetet ház, és mind az városoc mellyeket eppîtet, nemde ninczenekéé meg irua az Izrael királi féliől való Chronica könywben?

40 El aluuéc annac okaért Achab az ő attyáiual, és wralkodéc Ahazias az ő fia helyette.

AHAZIAS Nyóltzadic kiráły Izrael orſzágában két Ochoziasnakis neueznec 2. iſztendeîg.

41 Ioſaphat pedig Aſanac fia wralkodéc Iudaban Achabnac az Izrael királlyának negyedic eſtendeiében.

42 Ioſaphat pedig harmintz öt eztendős vala mikor wralkodni kezdett, és huſion öt eſtendőt wralkodott Ieruſálemben, Az ő annyának pedig Azubah vala neue, Silhinec leánya.

43 Iára pedig Aſanac az ő attyának minden útában, és abból ki nem téré, azt czelekeduén az miſten előtt kedues.

44 De mind az által el nem tőréc az magas hegyeken való óltárokat, mert még az nép áldozic vala, és ió illatot tęſſen vala azokon az magas hegyeken valo óltárokon.

45 Békeſégetis ſierze Ioſaphat az Izraelnec királlyáual.

46 Az Ioſaphatnac pedig több dólgai, és az ő ereie mellyel hadakozott, nemde ninczenekéé meg irua az Iudah királiról való Chronica könywben.

47 Az férfiakból való paráznakatis, kic meg maradtac vala az ő attyának Aſanac ideiében, ki üzé az orſágból.

48 Ackor

48 Ackor nem vala király Edomban, hanem czac vice király vala.

49 Es Iosaphat czinála haiókat az tengeren, hogy aranyért mennénec Ophirba, de nem mehetének el, mert az haióc megromlánac Asiongaberben.

50 Ackor monda Achasias Achabnac-fia Iosaphatnac: Mennyenec el az én siólgaim az te szólgaiddal haiókon, és nem akará Iosaphat.

Ioram Iudánac Nyolczadic királya 8. esztendeig. 4. Reg: 8. 9: 17.

51 Es el aluuéc Iosaphat az ő attyáiual, és el temettetéc az ő attyáiual, az ő attyának Dáuidnac vátosában, és az ő fia Ioram wralkodéc ő helyette.

52 Achasias pedig kezdé wralkodni Izraelen Samariában, Iosaphatnac, az Iudah királlyánac tizenhetedic esztendeiében, és wralkodéc Izraelben két esztendeig.

53 Es gonosúl czelekedéc az WRnac siemei előtt, iáruán az ő attyának és annyának útán, és Ieroboamnac az Nebath fiának útán, ki bünbe eyté az Izraelt.

54 Es siolgála az Baalnac és azt imádá, és haragra indítá az Izraelnec WRát Istenét, mind az sierint à miképpen az ő attya czelekedett vala.

Az királyokról Irott első könyuncc vége.

AZ KIRALYOKROL IRATOTT MASODIC KŐNYW.

Melly bé foglallya az Iudah országának tizenhat királlyának, és az Izrael országának tizenhét királlyának, három száz hús esztendő forságában lett dólgait.

ELSŐ RESz.

Meg Irattatic ez Caputban az Moabitáknac el szakadásoc az Izrael országáról. Az Achasiasnac betegsége és halála, mint az illyestől meg mondatott vala, kinec helyette wralkodéc Ioram az ő attyafia.

1 El sia-